

Engerdal kommune

FESTE
LANDSKAP • ARKITEKTUR

Detaljreguleringsplan

Femundshytten

Planbeskrivelse

22.05.2024

DOKUMENTINFORMASJON

Prosjektnummer:	39778
Filnavn:	Detaljregulering Femundshytten _Planbeskrivelse
Dato:	2/22.05.2024
Oppdragsgiver:	Engerdal kommune
Forfattere:	Feste NordØst as
Prosjektleder:	Gunnhild Ryen
Prosjektmedarbeidere:	Anja Øren Ryen
Arkivreferanse:	39778- Reguleringsplan Femundshytten, Plan-ID: 20230200
Forsidebilde	Naustområdet og kaianlegget på Femundshytten foto: Feste NordØst as

Innholdsfortegnelse

1. INNLEDNING	4
1.1. Bakgrunn og område	4
1.2. Formål, innhold og detaljeringsgrad i planarbeidet	5
1.3. Planstatus	5
1.4. Plangrense	6
1.4.1. Forholdet til fredningen av området	7
1.5. Forslagsstiller	8
1.6. Planlegger/konsulent	8
2. BESKRIVELSE AV PLANOMRÅDET	9
2.1. Dagens arealbruk og landskap	9
2.2. Verdensarv, kulturminner og kulturmiljø - omfang, risiko og sårbarheter	10
2.3. Bygninger og bygningsmiljø - status og behov	13
2.3.1. Gardstunet	13
2.3.2. Utleiehytter	14
2.3.3. Naustområde	15
2.3.4. Småbåthavn	16
2.3.5. Tilrettelegging for friluftsliv	17
2.4. Naturverdier	17
2.5. Landbruk og skogbruk	18
2.6. Reindrift	19
2.7. Friluftsliv	21
2.8. Grunnforhold og naturfarer	22
2.9. Infrastruktur	23
3. RAMMEBETINGELSER	24
3.1. Nasjonale føringer	24
3.2. Regionale planer	26
3.3. Kommunale planer og føringer	27
4. PLANPROSESS OG MEDVIRKNING	28
4.1. Planoppstart	28
4.2. Vurdering av forskrift om konsekvensutredninger	28
4.3. Kunngjøring av igangsatt planarbeid	28
4.4. Sammendrag av forhåndsuttalelser med forslagsstillerens kommentar	28
4.5. Medvirkning og prosessarbeid	32
5. BESKRIVELSE AV PLANFORSLAGET	33
5.1. Plankartet	33
5.2. Oversikt over reguleringsformål, hensynssoner og bestemmelseområder	34
5.3. Planforslagets hovedgrep	35
5.3.1. Utforming av bestemmelser, bruk av hensynssoner	35
5.3.2. Boligbebyggelse- kombinerte formål sikrer fleksibilitet	35
5.3.3. Garasje	39
5.3.4. Utleiehytter	40
5.3.5. Brygge, naust og småbåtanlegg/småbåthavn	42
5.3.6. LNFR- områder	42

5.4.	Infrastruktur	43
5.4.1.	Vei og parkering.....	43
5.4.2.	Vann og avløp.....	43
5.4.3.	Interne veier	43
5.4.4.	Friluftsliv.....	43
6.	Virkninger av planen	44
6.1.	Bosetning, næring og formidling av kulturhistorie.....	44
6.2.	Kulturmiljø og kulturminner	44
6.3.	Landbruk	44
6.4.	Vurdering av konsekvenser for reindrift.....	45
7.	Naturmangfoldloven §§ 8-12	50
8.	Samfunnssikkerhet og risiko- og sårbarhets- analyse, jf. pbl. § 4.3.....	52

1. INNLEDNING

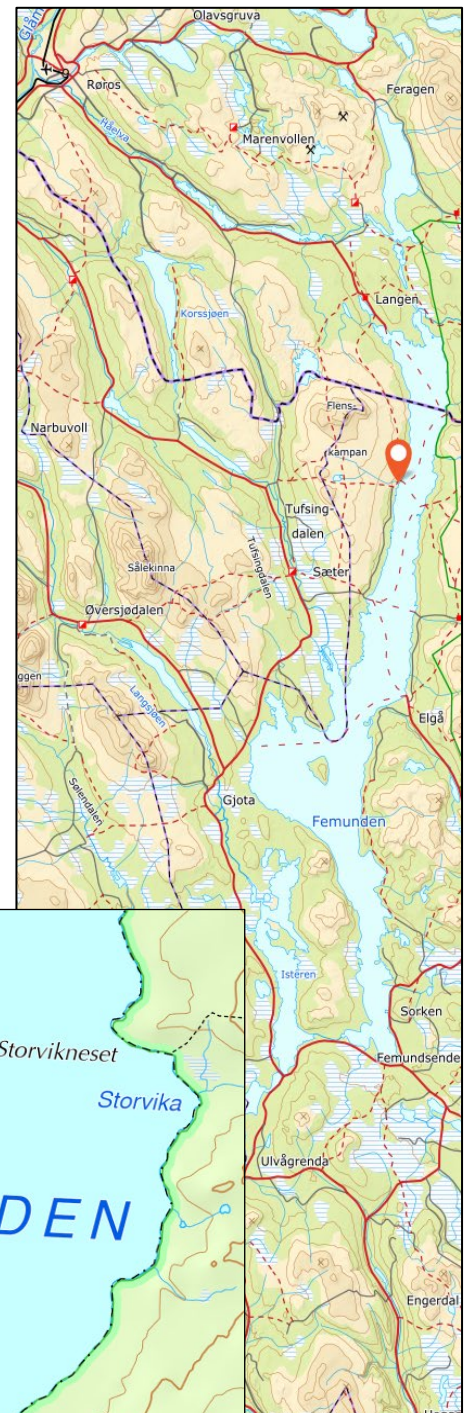
1.1. Bakgrunn og område

Femundshytten ligger på vestsiden av Femunden i Engerdal kommune. Tufsingdalen er nærmeste tettsted 20 km vest, om en kjører bil. Kommunesenteret i Engerdal ligger ca. 80 km lengre sør, mens Røros ligger ca. 70 km lengre nord. Vei frem til stedet stod ferdig i 1998, frem til da var det båtskys.

Garden ligger ca. 680 m.o.h. Femundshytten er i dag bosted for en familie, og utgangspunktet for reiselivs- og turistnæring tilknyttet landbrukseiendommen. Her er det både serverings- og overnattingsmuligheter. Båten Fæmunden II har anløp her, og stedet er utgangspunkt for ferdsel i Femundsmarka og naturområdene rundt.

Grunnlaget for bosetningen på Femundshytten ble lagt gjennom driften ved Røros kobberverk fra midten av 1600 – tallet. For effektivt å utnytte tilgang på tømmer etter hvert som områdene rundt Røros ble avskoget, ble det bygget nye smelthytter i skogområdene lengre unna bergstaden. Femundshytten var en av disse. Smeltehytta ble oppført i 1743, og etter hvert vokste et lite samfunn på stedet. Ifølge folketellinga fra 1801 var det den gangen 11 boplasser med i alt 58 personer og egen skole. Driften ved Femundshytten vedvarte frem til 1822. Stedet har en unik kulturhistorie, og ble i 2010 innlemmet som et av kjerneområdene for verdensarven Røros Bergstad. Dette som et eksempel på smeltehyttene som etablert langt fra bergstaden. I 2019 startet opp en fredningsprosess for utvalgte områder ved/rundt Femundshytten.

Formålet med reguleringsplanarbeidet er å sikre videre fast bosetning og næringsutvikling på Femundshytten, og samtidig ivareta kulturminne- og reindriftshensyn.

Figur 1 og 2: Femundshytten på vestsiden av Femunden ikke langt fra grensen mellom Engerdal og Røros kommune (Norgeskart.no).

1.2. Formål, innhold og detaljeringsgrad i planarbeidet

Planen er utarbeidet som en detaljreguleringsplan, jf. plan- og bygningsloven (pbl.) §12-3.

Planarbeidet har som formål å:

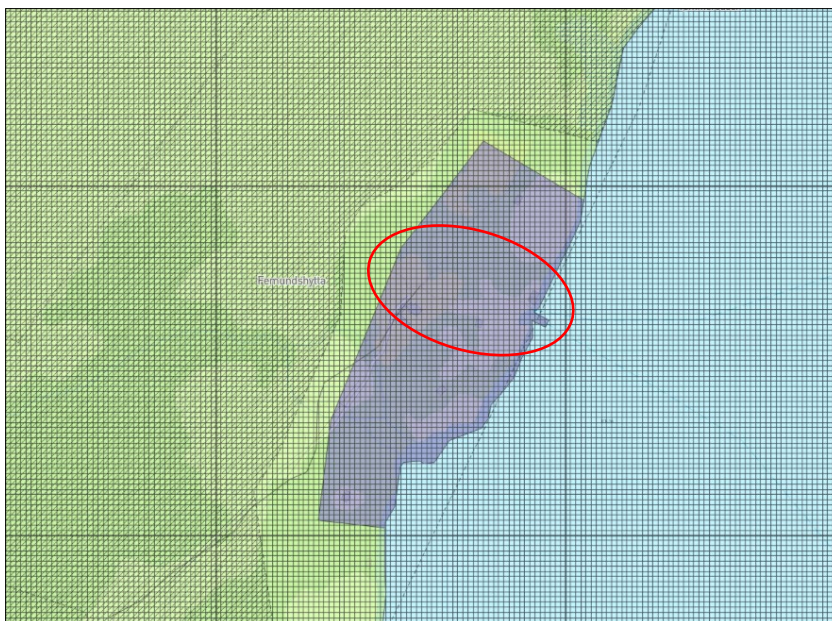
- Regulere eksisterende bygg og anlegg.
- Sikre en samkjøring mellom reguleringsplan og de rammer for utvikling av området som legges gjennom fredningsprosessen.
- Legge til rette for videre næringsutvikling og livsgrunnlag på Femundshytten.
- Ivareta hensynet til landbruk, kulturlandskap og reindrift.
- Sikre god estetikk med hensyn til bygningsutforming, byggehøyder, material- og fargevalg innenfor planområdet.
- Sikre forutsigbarhet for alle berørte parter med hensyn til fredning og framtidig bosetning og næringsdrift på stedet.

1.3. Planstatus

I kommuneplanens arealdel 2012 – 2026 er området gitt formålet *fritids- og turistformål*. Innen området tillates utvikling og utbygging av nye utleiehytter og andre bygninger og anlegg. Det er knyttet bestemmelser til standard på nye utleiehytter. Standard er definert i kommuneplanens bestemmelse 9 punkt 2,. Atkomstveier fram til hver hytte skal fastsettes i reguleringsplan, innlegging av vann kan tillates såfremt det foreligger godkjent avløpsanlegg. Det tillates innlegging av elektrisk strøm. Arealer i innsjøen Femunden har formålet *bruk og vern av sjø og vassdrag med tilhørende strandsone* i kommuneplanens arealdel.

Hele området omfattes av båndleggingssone etter lov om kulturminner. Dette av hensyn til verdensarvområdet og Curkumferensen. Rundt Femundshytten ligger hensynssone reindrift. Tiltak innen hensynssonen skal avklares med reindriftsforvaltningen.

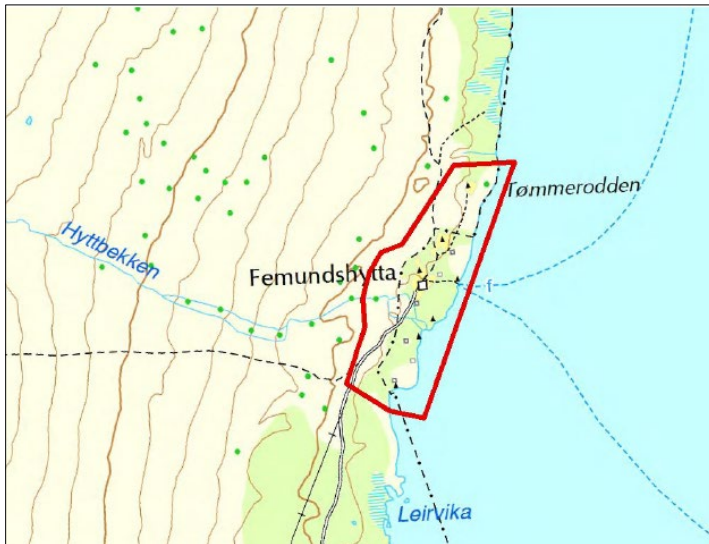
Planforslaget vurderes å være i tråd med de rammer og retningslinjer som er lagt i Kommuneplanen arealdel.

Figur 3: Utsnitt fra Kommuneplanens arealdel 2012 - 2026. Planområdet er merket med rødt, og utgjør et mindre areal av hva som er avsatt til formålet fritids- og turistformål (lilla områder). Grønne områder er LNFR-formål. Skraverte områder representerer hensynssone til kulturminneverdier (hele området) og reindrift (vest for området).

1.4. Plangrense

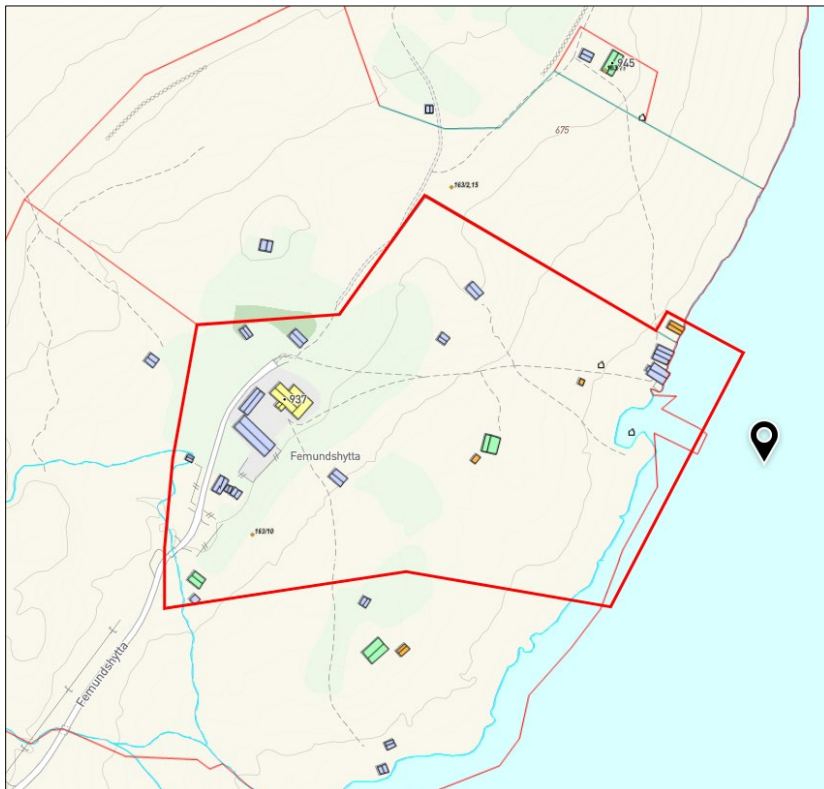
Da det ble varslet oppstart av reguleringsplanarbeidet i 2019, gjaldt dette et større område rundt Femundshytten hvor eiendommene gnr/bnr 163/2, 4, 5, 10, 11, 15, og deler av 163/1 var berørt. Avgrensningen ved varsel om oppstart er vist i kartutsnittet fig..

Figur 4 :Området omfattet av varsel om oppstart av reguleringsplanarbeid i 2019 markert med rødt.

Gjennom planarbeidet er avgrensningen vurdert med bakgrunn i hensynet til kulturmiljø og kulturminner, natur – og reindriftsinteresser, samt målet om å sikre fremtidig livsgrunnlag på Femundshytten. Foreslått plangrense er, med bakgrunn i overnevnte vurderinger, innskrenket til kun å gjelde gardstunet på Femundshytten med omkringliggende dyrka mark, utleiehytter og naustområde.

Foreslått plangrense er vist i fig. 5

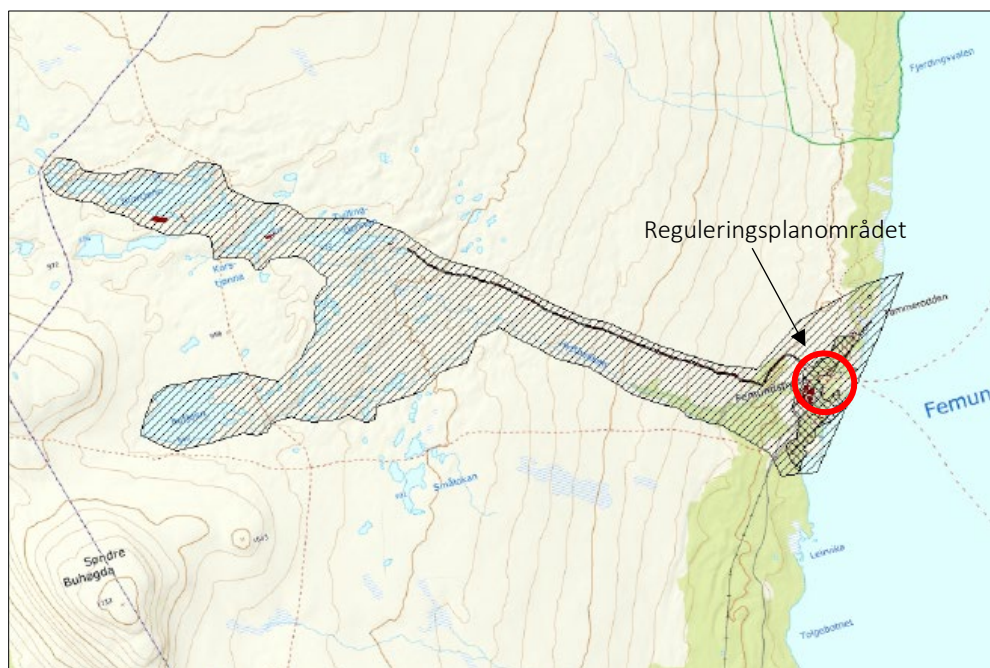
Figur 5: Plangrensen vist med tykk rød linje. Kartutsnittet er hentet fra kommuneart.com hvor eiendomsgrenser er vist med to ulike farger avhengig av nøyaktigheten på grensen: rød strek (dårlig nøyaktighet) og grønt (god nøyaktighet) (kommuneart.com) .

Planområdet omfatter i hovedsak gnr./bnr. 163/10. I nord er foreslått plangrense trukket i eiendomsgrensen rundt tunet på Femundshytten med tilhørende dyrka mark ned mot naustområdet. Her omfattes naustet på eiendommen gnr./bnr.163/2,15 av reguleringsplanen. I øst tar plangrensen med seg arealer rundt båthavna og småbåthavna, og en del av Femunden gnr./bnr. 163/1. I sør er plangrensen trukket fra Femunden opp mot broa over Hyttbekken slik at den private fritidsboligen (bygningsnr. 7414927) ligger utenfor plangrensen, mens utleiehytten ved bekken ligger innenfor. Planområdet er på totalt 43,4 daa.

Med foreslått plangrense er det et ønske å konsentrere ny reiselivsutvikling/næringsutvikling til allerede bebygde arealer nært gardstunet, og slik skjerme kjerneområdene for fredningen som omfatter smeltehytteplassen, slagghaugene, lekbyen m.m (beskrevet i kap 1.4.1). Videre er det et mål at bruk av området blir konsentrert til bebygde områder og eksisterende etablerte ferdselsruter.

1.4.1. Forholdet til fredningen av området

Samtidig som det ble varslet oppstart av reguleringsplanarbeidet i 2019, ble det varslet oppstart av fredningsprosess jf. lov om kulturminner (kulturminneloven) for områder rundt Femundshytten. Fredningen ble på nytt varslet i 2023, da det var gjort justeringer i omfanget av fredningen. Områdene som skal fredes etter kulturminneloven er langt mer omfattende enn de områdene som berøres av reguleringsplanen, og strekker seg både nord og sør for gårdstunet på Femundshytten, samt områder vestover/innover i fjellet (fig. 6).

Figur 6: Området som omfattes av fredningsprosessen er skravert. Planområdet markert med rødt ring. Fredningen omfatter store området nord og sør for Femundshytten, i tillegg til arealer langs Hyttbekken og demningene inne på fjellet. (Kilde: Varslingsbrev, fredningssak 05.06.2023).

Både kulturminnelovens §15 (fredning av bygninger, anlegg m.v. fra nyere tid) og § 19 (fredning av område rundt et fredet kulturminne), vil komme til anvendelse under fredningen. Pr. d.d omfattes planområdet i sin helhet av områdefredningen etter § 19, i tillegg til at det ligger tre enkeltobjekter innenfor planområdet som planlegges fredet etter § 15. Hovedområdene for smeltehyttevirksomheten som skal fredes etter §15, som smeltehytteplassen, slagghaugene, lekbyen etc., blir liggende utenfor reguleringsplangrensen.

Fredningen innebærer at søknader om tiltak, i tillegg til å behandles etter plan og bygningsloven, skal behandles etter kulturminneloven. Reguleringsplanen er utarbeidet i tett samarbeid med kulturminnemyndigheten for å sikre en samkjøring av hva det legges til rette for gjennom reguleringsplanen og hva som tillates jf. fredningsbestemmelsene/kulturminneloven for området. Dette kommer blant annet til uttrykk i utforming av reguleringsbestemmelsene for området både i form av oppsett og ordlyd.

1.5. Forslagsstiller

Forslagsstiller er Engerdal kommune

1.6. Planlegger/konsulent

Konsulent for planarbeidet har vært Feste NordØst as.

2. BESKRIVELSE AV PLANOMRÅDET

2.1. Dagens arealbruk og landskap

Gården Femundshytten drives i dag med reiseliv og turisme som hovednæring. På gården er det muligheter for overnatting, kjøp av fiskekort, båtutleie, båtskyss på Femunden, husflidssalg, kaffesalg og omvisninger. Turist- og reiselivsvirksomheten konsentrerer seg i hovedsak om perioden juni til september. Rundt gårdstunet ligger 6 mindre hytter som leies ut for overnatting. Disse leies i hovedsakelig ut til personer som ønsker å fiske eller gå i fjellområdene, blant annet Femundsmarka nasjonalpark. I tillegg har gården 4 fiskebuer i Femundsmarka nasjonalpark og Kuvolsetra på østsiden av Femunden. Rundt gårdstunet er det noe dyrka mark, og ellers skog. Det er ikke lenger tradisjonell gardsdrift på gården, men enkelt husdyrhold og dyrkamarka slås. Nede ved Femunden ligger en brygge for M/S Fæmunden II, i tillegg til tre naust og ei mindre småbåtbrygge.

Både nord og sør for plangrensen ligger noen private fritidsboliger. Ca. 10 km lengre sør ligger Jonasvollen. Her er det også hytter, camping og anløp for M/S Fæmunden.

Landskapet er ellers typisk for områdene rundt Femunden med slake og småkuperte åser, og fjellandskap med bart fjell/blokkmark.

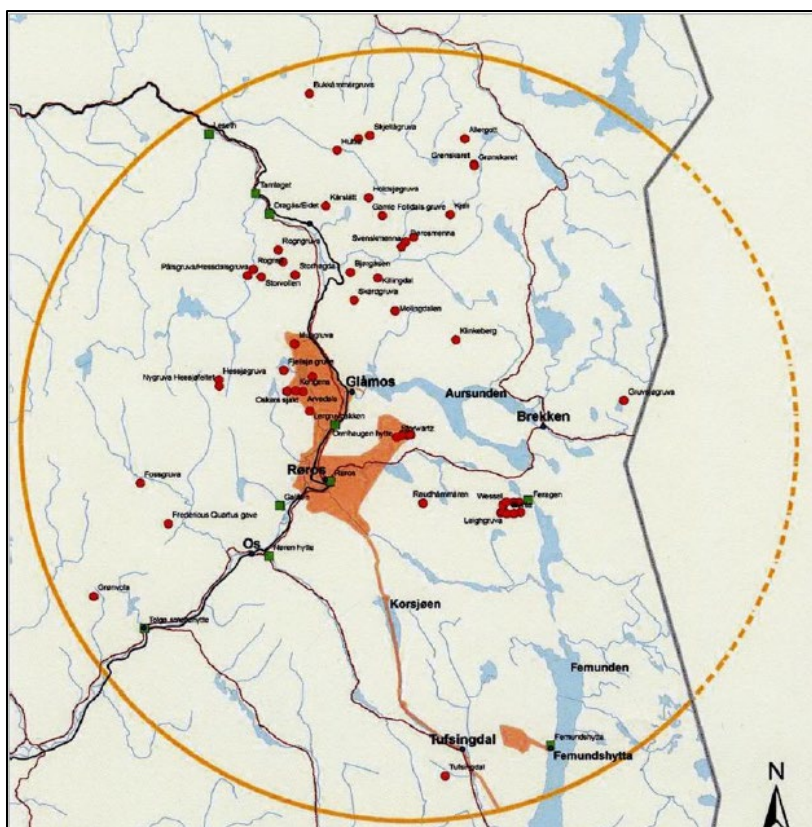
Figur 7: Ortofoto av hvor plangrensen er avmerket med rød linje. Stående bygg er markert med farge avhengig av hvilken bygningstype de er registrert som (bolig-, fritid - annet/uten bygningspunkt).

Figur 8: Bildet viser det typiske landskapet rundt Femunden; steinete og med slake åser. Bildet er tatt fra Smeltehytteplassen mot nordøst. En slagghaug kan ses til høyre i bildet. Bygningene midt i bildet tilhører gardstunet på Femundshytten (foto: G. Ryen, Feste Nordøst as).

2.2. Verdensarv, kulturminner og kulturmiljø – omfang, risiko og sårbarheter

I 1980 fikk Røros bergstad status som verdensarvsted. I 2010 fikk Femundshytten status som et av kjerneområdene for verdensarven, som et eksempel på smeltehyttevirksomhet lokalisert til dels langt fra Røros og/eller gruvene.

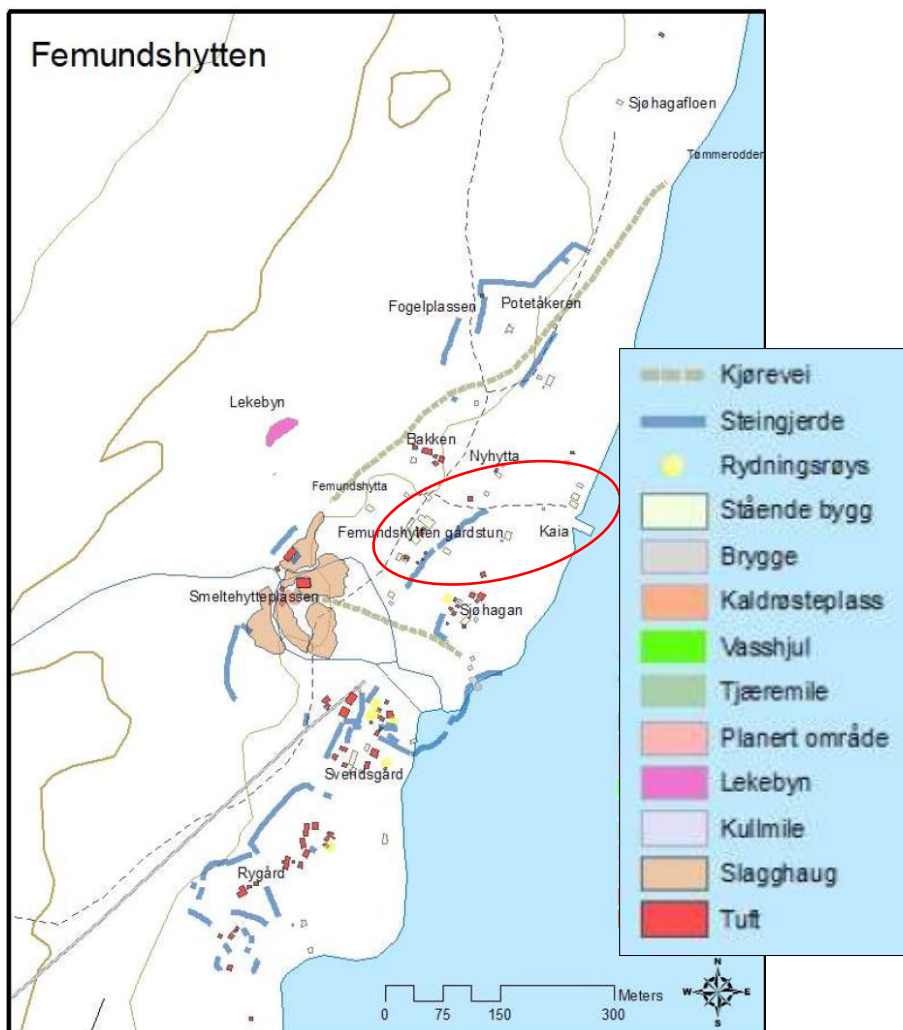

Figur 9: Cirkumferensen vist med gul strek. Kjerneområdene innenfor verdensarvområdet er vist med oransj. Femundshytten ligger mot sirkelens sørlige ytterkant (kilde: verdensarvenroros.no)

Smeltehyttevirksomheten som pågikk for 200 år siden preger fortsatt landskapet og området både i form av slagghauger, stående bygg, tufter, veier osv. I *Forvaltningsplan for verdensarven Røros bergstad og cirkumferens 2019 – 2023* er Femundshytten fremhevet som verdifull både når det gjelder *jordbrukets kulturlandskap* - da med fokus på landbrukseieendommen generelt, og som *smeltehytte* - da med særlig fokus på smeltehytteområder og gårdstuftene. For reguleringsplanarbeidet innebærer dette både å skulle hensynta det helhetlig kulturlandskapet rundt gården og gårdsbebyggelsen, og ivareta enkeltobjekter og tufter/område etter selve smeltehyttevirksomheten. Som beskrevet i kap. 1.4 er det valgt en plangrense som ikke omfatter kjerneområdene for smeltehyttevirksomheten med smeltehytteplassen, slagghauger og lekbyn, dette for å unngå tiltak som kan få negative konsekvenser i dette området både når det gjelder fysiske inngrep, og visuell påvirkning.

Både stående bygg og tufter av ulike slag i områdene på og rundt Femundshytten er god dokumentert i rapporten fra den arkeologiske registrering i forbindelse med utvidelsen av Verdensarvområdet rundt Røros Kopperverk (T. Sørensen/Hedmark Fylkeskommune, 2010). Fig. 10 viser en oversikt over kulturminnene som er registrert. Innenfor planområdet er det stående bygg, steingjerde og tufter som er kulturminneobjekter som må ihensyntas direkte, i tillegg til det helhetlig kulturmiljøet/kulturlandskapet rundt gården.

Figur 10: Oversikt over registrerte kulturminner i området fra 2010. Planområdet er markert med rød ring. Plangrensen er ikke eksakt, men viser hvilken type kulturminner som ligger innenfor planområdet (Foto: Femundshytten - rapporten fra den arkeologiske registrering i forbindelse med utvidelsen av Verdensarvområdet rundt Røros Kopperverk (T. Sørensen/Hedmark Fylkeskommune, 2010).

I Forvaltningsplan for verdensarven Røros bergstad og cirkumferens 2019 – 2023 er det gjennomført en risiko og sårbarhetsanalyse som identifiserer hvilke hendelser og utviklingstrekk som kan påvirke verdensarvverdiene. For Femundshytten sin del er det to faktorer som, i en sammenstilling av sannsynlighet og konsekvens, gir uakseptabel risiko. Dette er gjengroing /skjøtsel av smelthytteområder og tuftområdet, og nedlegging av drift og fraflytting fra stedet. Slitasje og hærverk anses også som risiko knyttet til lekbyen. Med bakgrunn i dette kan en si at å sikre videre bosetning og drift på stedet er helt avgjørende for å ivareta kulturminneverdiene.

Risikomatriksen er en sammenstilling av sannsynlighet og konsekvens. Høy score (8-12) indikerer uakseptabel risiko, og tiltak må iverksettes for å redusere denne ned til middels eller lav. Middels score (4-7) indikerer noe risiko og bør vurderes nærmere med hensyn til mulige avbøtende tiltak som reduserer risiko. Lav score (1-3) indikerer akseptabel risiko.

Risiko- og sårbarhetsanalyse Femundshytta

Uønsket hendelse	Sannsynlighet				Merknader	Konsekvens				Risiko
	1	2	3	4		1	2	3	4	
	1	Klima- endringer				X		X		
2	Ekstremvær			X	Kraftige regnskyll kan gi utvasking i smelthytteområdet	X				3
3	Brann		X				X			4
4	Vegetasjon			X	Gjengroing i smelthytteområdet og tuftområdet			X		12
5	Vedlikehold	X			Samme som over. Skjøtselsplan nødvendig.			X		9
6	Hærverk		X		Lekbyen			X		6
7	Slitasje			X	Lekbyen			X		9
8	Forfall	X					X			2
9	Kunnskaps- mangel	X					X			2
10	Randområder / Buffersone	X				X				1
11	Bruksendringer			X	Nedlegging av drift og fraflytting				X	12
12	Ulykker	X				X				1
13	Terror/sabotasje	X				X				1

Figur 11: Risikomatriksen for Femundshytta (Forvaltningsplan for verdensarven Røros bergstad og cirkumferens 2019 – 2023)

For å sikre kulturmiljøet ved Femundshytten er det avgjørende av det fortsatt bør folk på garden, og at stedet drives. Dette vil sikre at bygninger holdes i stand, og ikke minst forhindre gjengroing av området.

2.3. Bygninger og bygningsmiljø – status og behov

For å sikre bosetning og næringsutvikling på Femundshytten fremover i tid er det behov for ulike nybygg og/eller ombygginger av eksisterende bebyggelse. Tilpasning til eksisterende bygningsmiljø og kulturlandskap en hovednøkkel for å ivareta kulturminneverdiene på stedet. I det videre kapittelet er dagens bygningsmiljø kort beskrevet og vist med bilder, og fremtidige utviklingsbehov er identifisert.

2.3.1. Gardstunet

Overordnet sett har kulturmiljøet en blanding av eldre og nyere bygg, og miljøet fremstår som variert med tanke på alder, funksjon og byggeskikk. Gardstunet på Femundshytten står sentralt og er et tydelig midtpunkt både med sin plassering, størrelse på bygg og tunstruktur. Gardstunet er vurdert å ha høy kulturhistorisk verdi. Det består av eldre hovedhus med påbygd servicedel, samt eldre fjøs og uthus (figur 12 og 13). Husene er delvis istandsatt/sikret i nyere tid, men har bevart mye av sine opprinnelige uttrykk. Hovedhuset fungerer både som turisthytte med servicedel og bevertning, og som bolig. Både fjøs og uthus benyttes i forbindelse med reiselivsvirksomheten, blant annet til servering.

Figur 12: Gardstunet på Femundshytten sett fra nordvest (Foto: G. Ryen, Feste Nordøst as)

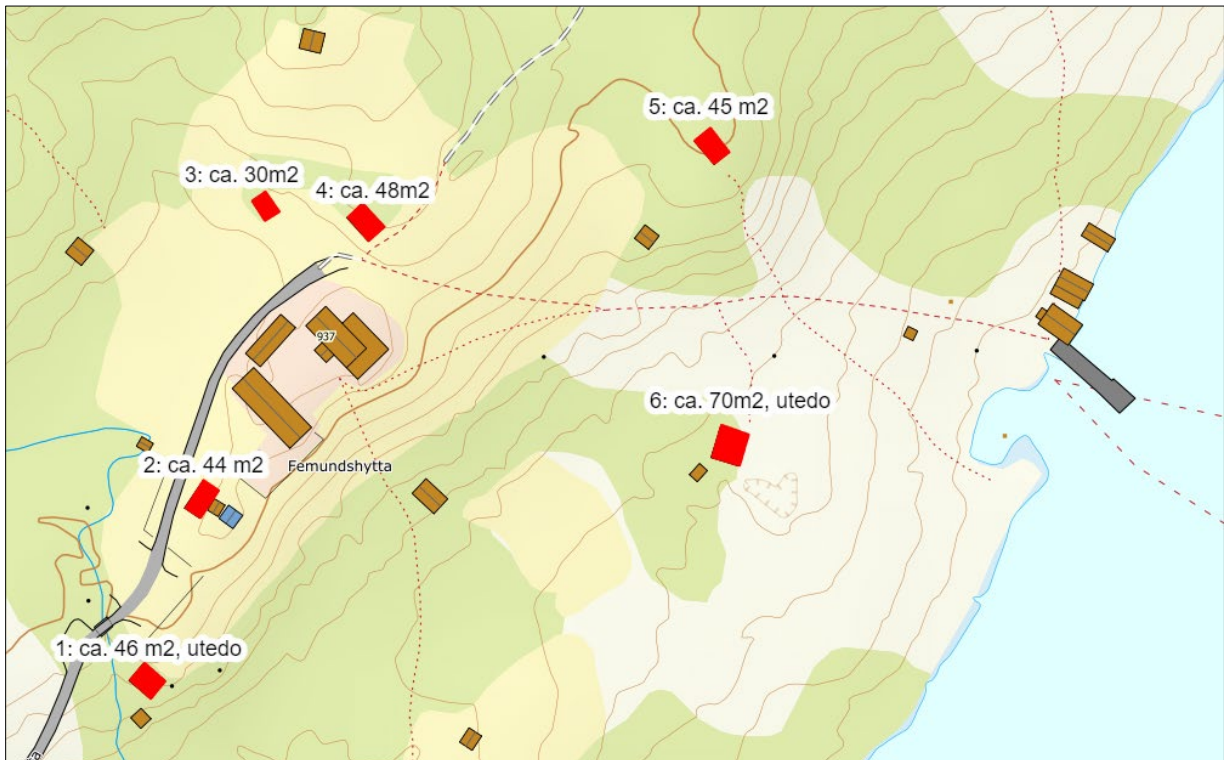

Figur 13: Gardstunet på Femundshytten sett fra sør. Uthus og driftsbygning av eldre dato. Bygningene har et enhetlig preg og er relativt store. Driftsbygningen har en takflate på ca 185m², mens uthusbygningen til venstre i bildet har en takflate på ca 77m². (Foto: G. Ryen, Feste Nordøst as)

Det er pekt på flere behov knyttet til gardstunet; muligheter til å bygge på kjøkkenet på hovedhuset og behov for garasje. I tillegg er det behov for å kunne ha en bolig til på stedet, slik at flere generasjoner kan bo på stedet samtidig.

2.3.2. Utleiehytter

Hovedandelen av reiselivsdriften er overnatting. Tilknyttet tunet er det i dag 6 utleiehytter med totalt ca. 25 sengeplasser. Alle disse ligger innenfor planormådet. Flere ligger tett på gardstunet og i tilknytning til eldre bebyggelse. Materialbruk og byggeskikk varierer. Det er benyttet både torv, tre og plater til taktekke. Bygningene er hovedsakelig i laft, men også bindingsverk eller med en kombinasjon av dette. Målt ut fra takflate har utleiehyttene en størrelse på mellom 30m² og 70 m². Hyttene er ikke tilkoblet vann og avløp. Tre av hyttene har utedo. For å sikre fremtidig drift og utvikling av næringen er det behov for ytterligere sengeplasser/utleiehytter. I tillegg er det et ønske om innlagt vann og avløp inn i noen hytter, og på den måten kunne utvide tilbudet og svare på dagens behov og etterspørsel til standard.

Figur 14: Utleiehyttene rundt tunet er merket med rødt og størrelse på takflate (Norgeskart.no)

Figur 15: Hytte 1 ligger ved Hyttbekken, lett tilgjengelig fra veien inn til tunet. Grunnforholdene er dårlige og det er behov for å flytte hytta til bedre grunn. (Foto: G. Ryen, Feste Nordøst as)

Figur 16: Hytte 2 står mellom adkomstveien og to eldre stabbur/løer. Stabburene er planlagt fredet som enkeltobjekt (Foto: G. Ryen, Feste Nordøst as)

Figur 17: Hytte 3 står tett ved beboernes private parkeringsplass vest for gardstunet. Plasseringen er ugunstig (Foto: G. Ryen, Feste Nordøst as).

Figur 18 : Hytte 4 er den gamle sommerstua som ligger ved beboernes private parkeringsplass. Hytta er tillagt høy kulturhistorisk verd i (Foto: G. Ryen, Feste Nordøst as).

Figur 19 : Hytte 5 (t.h i bildet), eldre løe (midt i bildet), og hytte 6 (t.v i bildet) ligger i utkanten av dyrkamarka ned mot sjøen. (Foto: G. Ryen, Feste Nordøst as).

2.3.3. Naustområde

Naustmiljøet består av tre naust i reisverkskonstruksjon og med ulike typer kledning. Det er bølgeblikk på to av takene, mens et har nyere skifertak. Naustene er relativt store. De to største har tilbygg og oppbrutte tak- og veggflater, og med et samlet takareal på rundt 70 m². Det minste naustet er i overkant av 20 m². Naustene brukes til oppbevaring av båt- og fiskeutstyr. Naustene er svært utsatt for isgang, som har ført til store skader og behov for istandsetting. Det er behov for å kunne flytte eksisterende naust bakover slik at de ikke utsettes for isgang. I tillegg er det behov for ett større naust for oppbevaring av den gamle båten Nordstjernen.

Figur 20: Naustmiljøet og bryggen hvor M/S Fæmund II legger til. Miljøet er sett fra gangveien ned fra gardstunet (Foto: G.Ryen Feste Nordøst as).

2.3.4. Småbåthavn

Dagens småbåthavn har en enkel bryggekonstruksjon. Båter og utstyr må delvis lagres på land. Det er derfor behov for flere naust på stedet. Lenge var båt det eneste fremkomstmiddelet til Femundshytten, og fortsatt fraktes mange turister og besøkende hit med Femunden II. I ett av naustene står i den gamle båten Nordstjernen. Som et ledd i reiselivsvirksomheten er det et ønske å kunne formidle historien til Femundshytten i tilknytning til brygge- og naustområdet.

Figur 21: Dagens småbåthavn sett fra brygga. Oppe til høyre ligger gardstunet . Midt i bildet, inne i skogen, ligger en av eksisterende utleiehytter (Foto:G. Ryen, Feste Nordøst as).

2.3.5. Tilrettelegging for friluftsliv

Langs turveien fra gardstunet ned til brygga er det etablert en enkel gapahus med bål plass. Med ønske om mer besøkende, men samtidig å ivareta naturområdene, er det viktig å tilrettelegge for bruk av enkelte områder med denne tiltak.

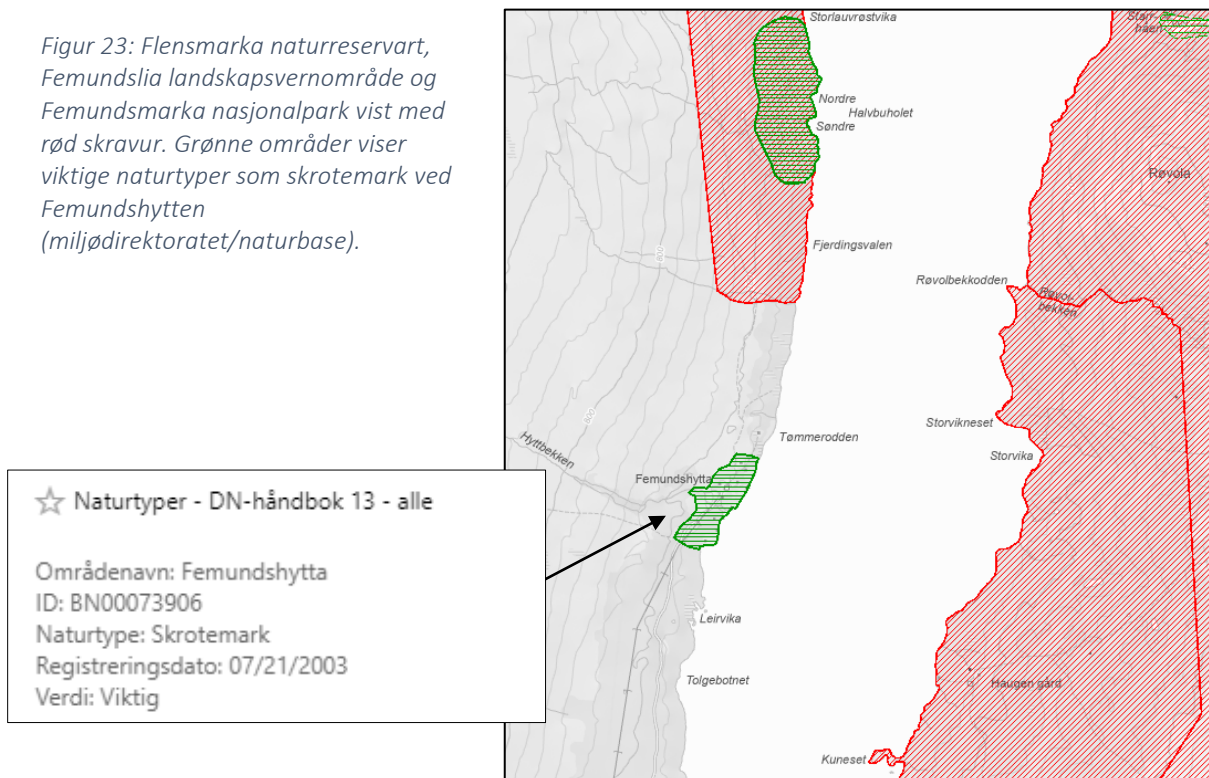

Figur 22: Gangveien opp fra bryggene og naustene til gården Femundshytten (Foto: G. Ryen, Feste Nordøst as).

2.4. Naturverdier

Den viktig naturtypen skrotemark er registrert innenfor store deler av planområdet. Skrotemark er beskrevet som vegetasjonsfrie slagghauger fra gruveindustrien. Haugene er den eneste virkelige tungmelallforgiftete mark i regionen, og kulturmarken får derfor regional verdi.

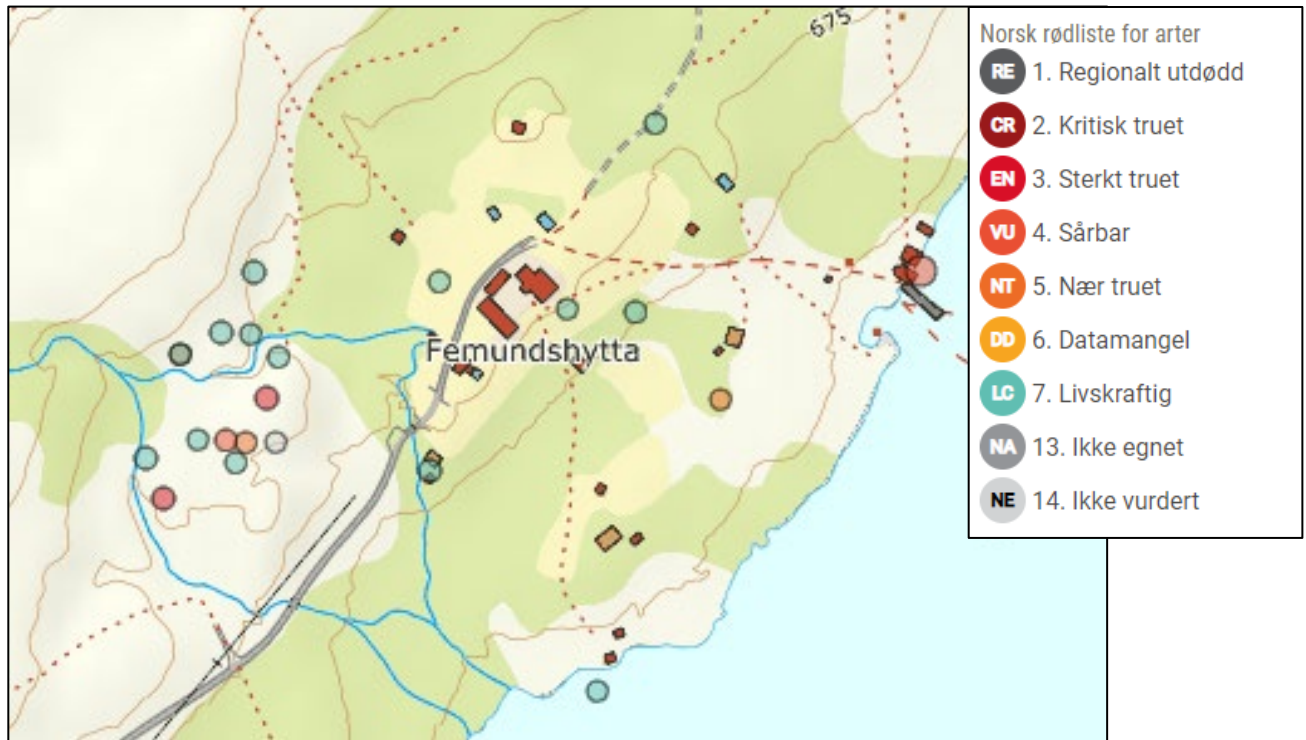
Figur 23: Flensmarka naturreservart, Femundslia landskapsvernområde og Femundmarka nasjonalpark vist med rød skraver. Grønne områder viser viktige naturtyper som skrotemark ved Femundshytten (miljødirektoratet/naturbase).

Nord for Femundshytten ligger Flensmarka naturreservat, og på østsiden av Femunden ligger Femundslia landskapsvernområde og Femundsmarka nasjonalpark (vist med rødt i figur 23) .

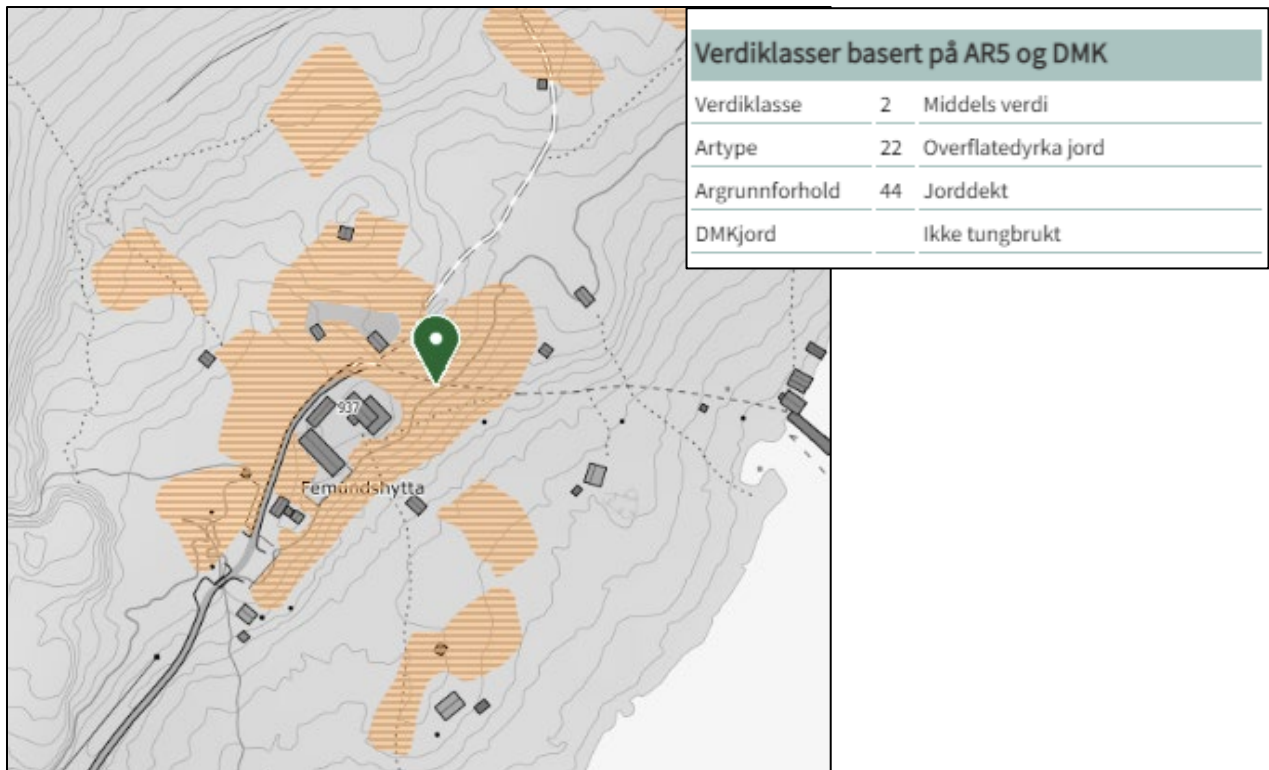
I og ved planområdet er det registrert flere arter på *Norsk rødliste for arter* (rødlista). De fleste registreringene er av livskraftige arter, men enkelte truede arter som kobbersaltlav, slaggekantlav, kobbergranittlav finnes. Disse er særlig knyttet til slagghaugene og den sterkt forurensede grunnen i området.

Figur 24: Utsnitt fra artskart.no viser registrerte funn i området, og hvordan de er vurdert på rødlist.

2.5. Landbruk og skogbruk

Det er drevet jordbruk på Femundshytten helt siden smeltehyttvirksomheten startet opp. I dag er de dyrkede arealene små, og knyttet til gardstunet hvor det bor folk i dag. Områdene brukes ikke i aktivt landbruk i dag, men slås/ beites av hest. Skogen i området består i hovedsak av bjørk.

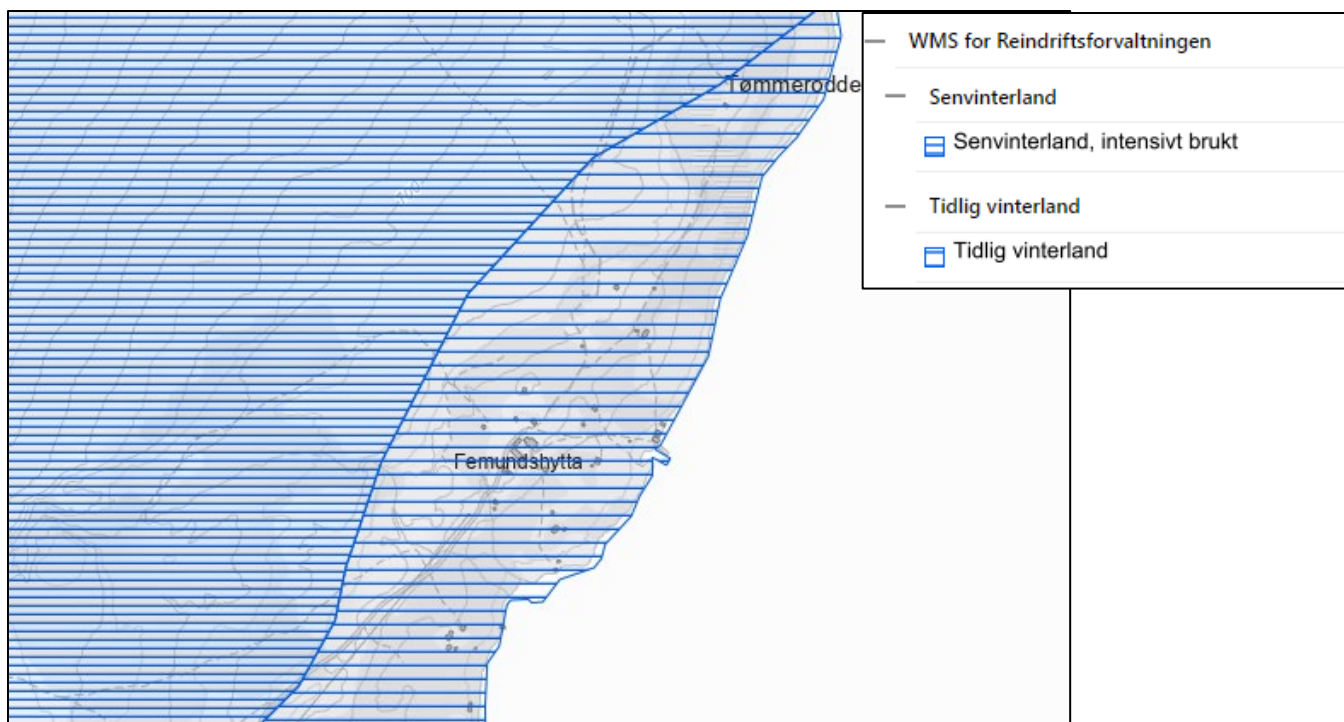
Figur 25: Kartet viser verdiklasser for dyrka mark rundt gardstunet på Femundshytten. Jorda har middels verdi. (Miljødirektoratet/naturbase kart).

2.6. Reindrift

Femundshytten ligger innenfor Fæmund sijte. Samisk virksomhet i Femundsmarka og områdene rundt har tradisjoner langt tilbake i tid. Reinen vandrer over store områder, og dens behov endrer seg gjennom året. Reindriften er avhengig av sammenhengende beiteområder, særlig for å kunne ivareta fleksibiliteten i forhold til å utnytte beiteområdene optimalt til enhver tid. Jf. opplysninger på naturbase ligger planområdet innenfor områder registrert som tidlig vinterlandbeite (fig. 26). Fæmund sijte opplyser at området benyttes til beite i hele vintersesongen. Beitetiden 15.november - 30.april.

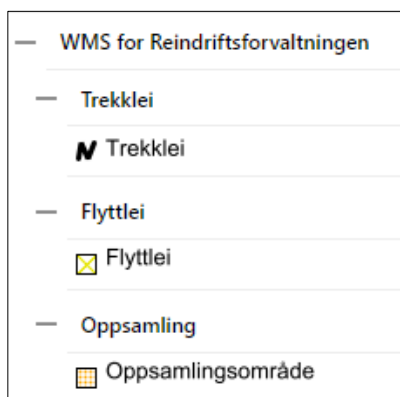
Planområdet berører ikke direkte gjerder eller anlegg, og heller ingen oppsamlingsplasser for rein, slik disse er registrert på naturbase kart. Det er registrert flyttleier i fjellet i vest, samt på Femunden når denne er islagt. Det er i tillegg flere trekkleier lenger nord langs Femunden, opp i fjellet (fig. 27), og i sør ved Jonasvollen. Fæmund sijte opplyser at reinen trekker andre ruter enn det som er registrert i naturbase.

Figur 26: Områder registrert som vinterbeite for rein (miljødirektoratet/naturbase kart).

Figur 27: Flyttleier og trekkleier i områdene rundt Femundshytten slik de er registrert i naturbase. På østsiden av Femunden er det oppsamlingsområder. Femundshytten er markert med blå stjerne (miljødirektoratet/naturbase kart).

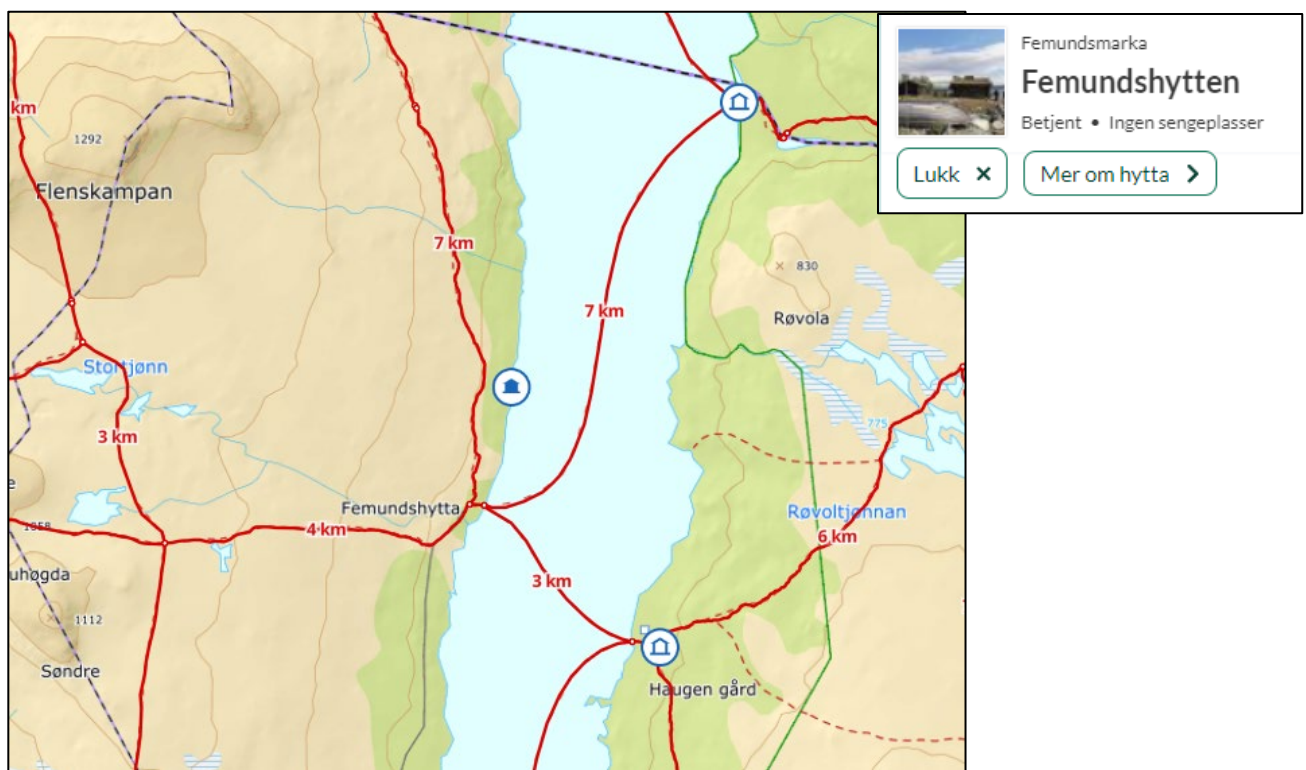
Både *Distriktsplan for Fæmind sijte* (2018 – 2022), og *Sårbarhetskartlegging reindrift* (Nilsen, M.Ø. & Græsli, S. 2018), viser at reindriften er under press som følge av flere faktorer, bl.a. tap av arealer, ekspansjon av friluftsliv, tap av dyr til rovvilt og klimaendringer. Inngrep og forstyrrelser innenfor reinbeitedistriktet har økt de siste tiårene. Enten direkte ved utbygginger eller indirekte ved at forskjellige aktiviteter virker forstyrrende inn på ønsket beite- og områdebruk. Et tiltagende problem i så måte er "nye" fritidsaktiviteter som hundekjøring og kiting. Aktivitetene er med på å øke rekkevidden av forstyrrelser som skyldes menneskers aktivitet. Direkte konsekvenser av inngrep og forstyrrende aktiviteter kan være permanent tap av det beiteland, samt hindringer i reinens trekk- eller flyttleier. Indirekte konsekvenser kan være redusert bruk av beiteland som kan medføre overbeiting andre steder, merarbeid for reineier, og stress for reinen.

Konsekvensene for rein omhandler ikke kun de direkte fysiske inngrepene rundt gardstunet på Femundshytten. En tilrettelegging vil også kunne bidra til økt ferdsel inn i mer sårbare områder av sijte.

Stadig økende ferdsel i reindriftsområdene er en utfordring. Det ble derfor utarbeidet en *Besøksstrategi for Femundsmarka nasjonalpark og tilgrensende landskapsvernområder* (2021). I strategien blir utfordringer identifisert, og viktige avbøtende tiltak introdusert.

2.7. Friluftsliv

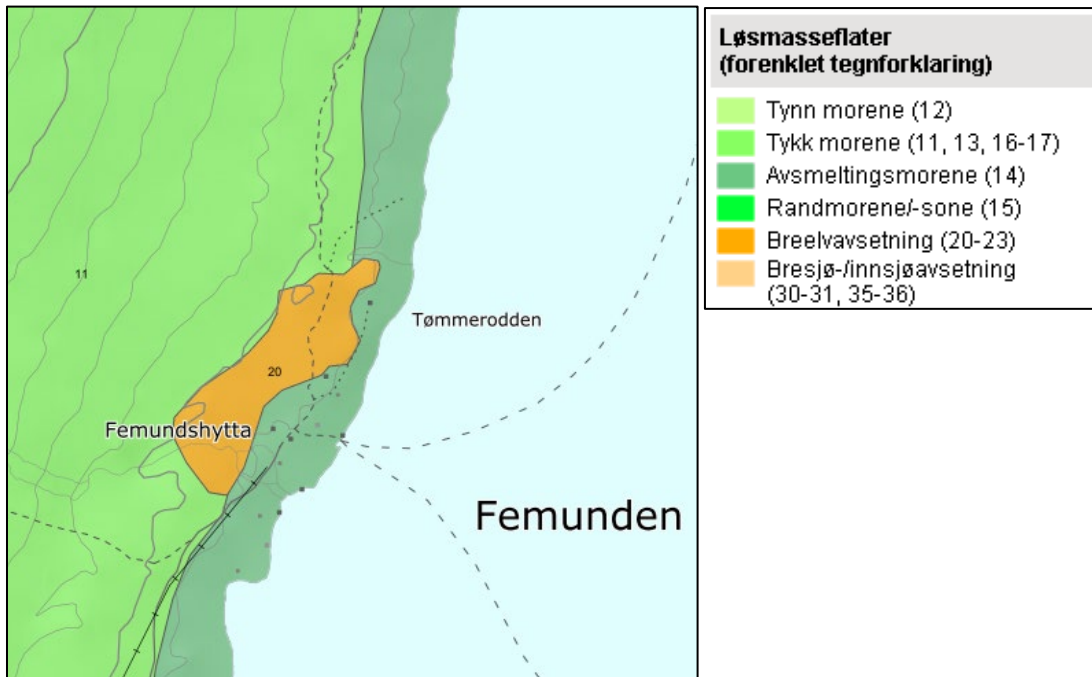
Områdene rundt Femunden er populære friluftsområder, Femunden nasjonalpark er et særlig attraktivt område. For utfart i området er Femundshytten, som betjent DNT- hytte, et naturlig turmål og utgangspunkt for mange. Hovedsesongen er juni til september.

Figur 28: Tur- og friluftløyper rundt Femundshytten er vist med rødt (ut.no/kart).

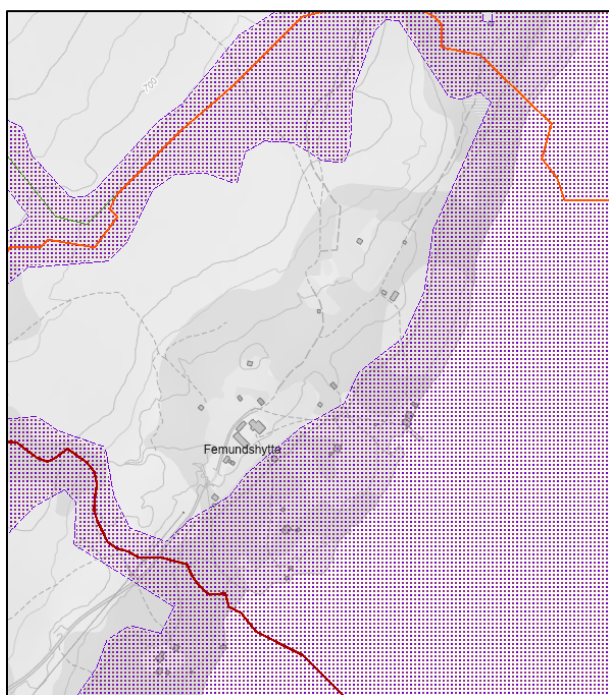
2.8. Grunnforhold og naturfarer

Grunnforholdene i området er stabile, bestående av ulike typer morenemateriale/ breelvavsetning. Hele området ligger over marin grense.

Figur 29: Kartet viser løsmassene i området. Tunet, og husene forøvrig ligger på avsmeltingsmorene, men et parti lengre vest er breelvavsetning. Oppover mot fjellet er det tynn morene (NGU.no)

Det er få naturfarer knyttet til planområdet. Området er ikke utsatt for ulike typer ras eller skred. Deler av området er imidlertid berørt av aktsomhetsområde for flom. Som en ser av figur 30, omfatter aktsomhetsområdet naustområdet og hyttene/utleiebuene ned mot sjøen, mens gårdstunet med bolig ikke er innenfor aktsomhetsområdet. Det er i tillegg aktsomhetsområde knyttet til Hyttbekken. Maksimal vannstigning er anslått til 4-5 m (temakart.nve.no/flomaktsomhet).

Figur 30 : Aktsomhet for flom viser berørte områder rundt Femundshytten (NVE.no).

2.9. Infrastruktur

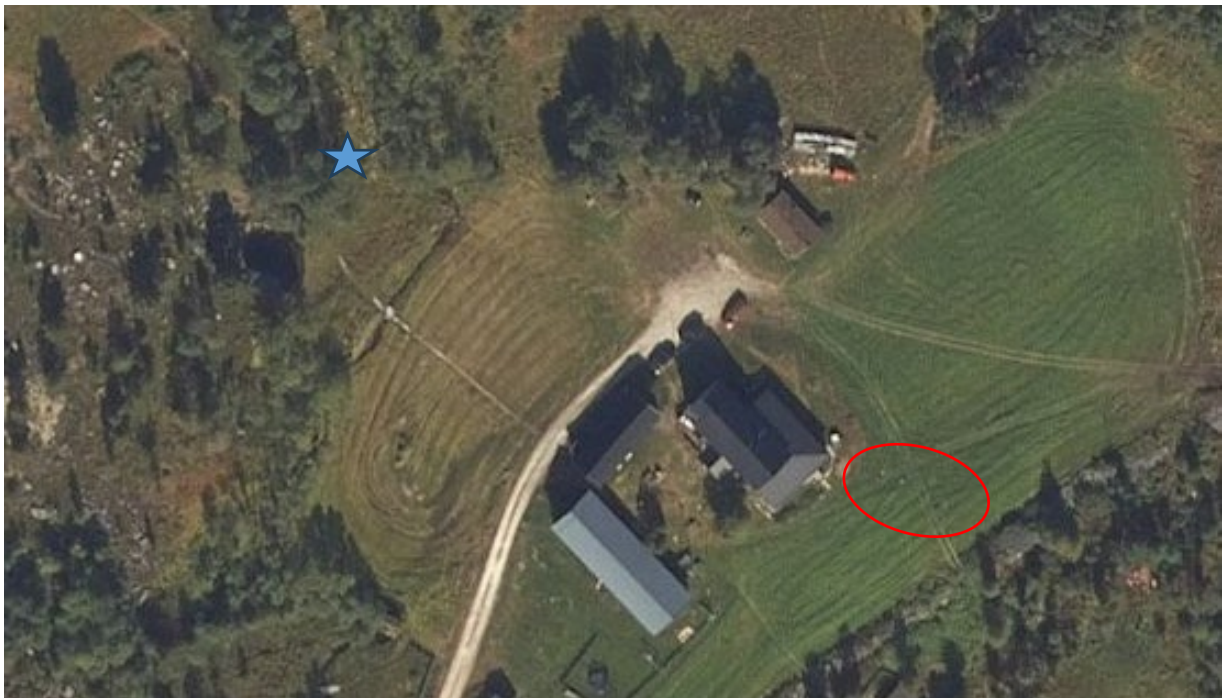
Bilvei fra Jonasvollen til Femundshytten, og bru over Hyttelva, ble bygget i 1998. Frem til da var Femundshytten tilgjengelig med båt sommerstid og snøskuter vinterstid. Veien er stengt med bom, og driver på Femundshytten må kontaktes for å få åpnet bommen. Veien er vinterbrøytet.

Kaianlegget muliggjør båtskyss med Fæmunden II i den perioden den kjører, og forøvrig bruk av annen båt.

Distribusjonsnett for elektrisitet går frem til bebyggelsen på Femundshytten, og over Femunden i sjøkabel til Haugen gård på den andre siden av sjøen.

Bolighuset har vann fra kilde vest for gården (vist med blå stjerne i fig. 31). Det ligger også vannledning slik at det er mulig å ta vann fra Hyttbekken ovenfor slagghaugene. Ingen av vannkildene ligger innenfor planområdet.

Avløp løses ved tett tank/ slamavskiller. Anlegget er etablert øst for hovedhuset vist med rød ring på fig. 31. Ingen av utleiehyttene har innlagt vann eller avløp

Figur 31 : Vann og avløp ved Femundshytten. Blå stjerne viser en av dagens to vannkilder. Rød ring viser plassering av avløpskummer/slamavskiller. Det er totalt tre kummer.

3. RAMMEBETINGELSER

3.1. Nasjonale føringer

Plan- og bygningsloven (2008)

Plan- og bygningsloven er et verktøy for å ivareta samfunnsinteresser og forvalte arealer. Planlegging etter loven skal sikre en bærekraftig utvikling for hele landet, og at hver og en av oss kan være med i beslutninger som angår oss og våre omgivelser. Plan- og bygningsloven gir grunnlag for vedtak om bruk og vern av ressurser og om utbygging. Loven legger opp til et system for helhetlig planlegging for statlig, fylkeskommunal og kommunal virksomhet, der bruken av arealer og andre naturressurser vurderes sammen med sektorenes planlegging og økonomiske forutsetninger. Loven omfatter mange former for planlegging, fra teknisk orientert og detaljert reguleringsplanlegging i skjæringspunktet mot byggesak, til overordnet samfunnsplanlegging av prinsipiell og strategisk natur. Arealbruken blir gjort bindende for den enkelte grunneier gjennom planer som bestemmer hvilke bygge- og anleggstiltak og hvilken virksomhet som er tillatt. Planleggingen skal ivareta både kommunale, regionale og nasjonale interesser og må derfor skje i nært samråd med statlige fagetater, organisasjoner, næringsliv og innbyggere.

Vurdering:

Prosess, planarbeid og planforslag er utført i henhold til pbl.

Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023 – 2027

Regjeringen legger hvert fjerde år fram nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging for å fremme en bærekraftig utvikling i hele landet. Nye nasjonale forventninger, vedtatt i juni 2023, vektlegger behovet for å legge til rette for bosetting, næringsutvikling og et godt tjenestetilbud i bygd og by over hele landet. Det er særskilt viktig å sikre at det legges til rette for vekst og utvikling i områder med svak eller negativ befolkningsutvikling. Gode, trygge og levende lokalsamfunn er grunnsteiner i en bærekraftig utvikling, og det er viktig å motvirke sentralisering som svekker lokale tjenester og tilbud. Levende distrikter er også avgjørende for å sikre matproduksjonen og at jordbruksarealene holdes i drift.

Vurdering:

Planforslaget muliggjør næringsutvikling og fortsatt bosetning på Femundshytten. Hensynet til viktige interesser som kulturminnevern, reindrift og natur er ivaretatt gjennom blant annet nedskalering av planområde, samling av inngrep og en moderat holdning til reiselivsutvikling.

Universell utforming

Universell utforming betyr at produkter, byggverk og uteområder som er i alminnelig bruk skal utformes slik at alle mennesker skal kunne bruke dem på en likestilt måte så langt det er mulig, uten spesielle tilpasninger eller hjelpemidler. Det er satt økt fokus på dette temaet de senere år i Norge.

Vurdering:

Planforslaget tar høyde for å sikre allmenn tilgjengelighet til flere overnattingshytter og til område tilrettelagt for friluftsliv. Universell utforming vil bli vurdert ved hvert enkelt tiltak for å kunne ivareta kulturminnehensyn og landskapstilpassning på best mulig vis.

Kulturminneloven (1978)

Lov om kulturminner (kulturminneloven) er det sentrale lovverket for beskyttelse av kulturminner og kulturmiljøer. Det sterkeste virkemiddelet er fredning. En rekke faste kulturminner er fredet direkte i loven (automatisk fredete kulturminner). Det finnes også hjemler i loven for å frede utvalgte kulturminner gjennom enkeltvedtak (vedtaksfredete kulturminner). Løse kulturminner og skipsfunn er også beskyttet i loven. Kulturminneloven har også særskilte bestemmelser om blant annet saksbehandling, utførsels- og innførselsforbud, og hvilke konsekvenser brudd på loven kan få.

Vurdering:

Kulturminneloven, og kulturminnevernet generelt, står sentralt i reguleringsplanarbeidet. Gjennom planprosessen har det vært samarbeid med kulturminnemyndighetene angående utviklingen av området og utforming av bestemmelsene. Det er lagt vekt på å få samkjørt reguleringsplan- og fredningsbestemmelser.

Nye mål i kulturmiljøpolitikken – Engasjement, bærekraft og mangfold Meld. St. 16 (2019 – 2020)

Gjennom stortingsmeldingen presenteres tre nye nasjonale mål i kulturmiljøpolitikken, med vekt på engasjement, bærekraft og mangfold. Alle skal ha mulighet til å engasjere seg og ta ansvar for kulturmiljøet, kulturmiljøet skal bidra til bærekraftig utvikling miljømessig-, sosialt og økonomisk, og at mangfoldet av kulturminner skal ivaretas. Bruken av begrepet kulturmiljø understreker betydningen av helhet og sammenheng i tenkningen rundt kulturminnevern, og også den sterke koblingen mellom kulturminnevern og miljøvern.

Vurdering:

Reguleringsplanen følger opp intensjonene i stortingsmeldingen. Formålet er å legge til rette for bosetning og utvikling slik at kulturminneverdiene og kulturmiljøet ivaretas og samtidig utnyttes i næringsutvikling. Planen legger vekt på behovet for rådgivning og engasjement rundt god tilpasning til kulturmiljøet, og understreker nødvendigheten av å ivareta en mangfoldig bygningsmiljø.

Lov om Sametinget og andre samiske rettsforhold (Sameloven) 1989 (sist endret 2021)

Lovens formål er å legge forholdene til rette for at den samiske folkegruppe i Norge kan sikre og utvikle sitt språk, sin kultur og sitt samfunnsliv. Sameloven inneholder primært regler om sametinget, herunder valgeregler og sametingets kompetanse og om bruk av samiske språk både innenfor og utenfor forvaltningsområdet for samiske språk. Loven ble i 2021 endret, og et nytt kapittel 4 ble tatt inn. Dette omhandler konsultasjoner. §4 – 4: Fylkeskommuner og kommuner har plikt til å konsultere representanter for berørte samiske interesser i saker om lokale forskrifter og andre beslutninger eller tiltak som vil kunne påvirke samiske interesser direkte.

Vurdering:

Gjennom reguleringsplanprosessen, og i planforslaget, er samiske interesser hensyntatt. Konsekvensene for reindriften er særlig vurdert kap.6.4. Konsultasjonsplikten er ivaretatt.

Rikspolitiske retningslinjer (RPR) for barn- og unge i planlegging (1989)

Rundskriv T-2/2008 om barn og planlegging (2008)

Formålet med RPR for barn- og unge er å sikre et oppvekstmiljø som gir barn og unge trygghet mot fysiske og psykiske skadevirkninger, og som har fysiske, sosiale og kulturelle kvaliteter som til enhver tid er i samsvar med eksisterende kunnskap om barn og unges behov. RPR skal sikre at det offentlige ivaretar sitt ansvar for å sikre barn og unge de tilbud og muligheter som samlet sett kan gi den enkelte utfordringer og en meningsfylt oppvekst uansett bosted, sosial og kulturell bakgrunn.

Vurdering:

Planforslaget ivaretar barn- og unges interesser. Tilrettelegging for friluftsliv og formidling av kulturhistorie er viktig for kommende generasjoner.

Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging (2014)

Planlegging av arealbruk og transportsystem skal fremme samfunnsøkonomisk effektiv ressursutnyttelse, god trafiksikkerhet og effektiv trafikkavvikling. Planleggingen skal bidra til å utvikle bærekraftige byer og tettsteder, legge til rette for verdiskaping og næringsutvikling, og fremme helse, miljø og livskvalitet. Utbyggingsmønster og transportsystem bør fremme utvikling av kompakte byer og tettsteder, redusere transportbehovet og legge til rette for klima- og miljøvennlige transportformer.

Vurdering:

Planforslaget tar opp i seg statlige planretningslinjer. Det legges til rette for næringsutvikling tilpasset stedets beliggenhet og karakter, samt ønsket om å kunne opprettholde bosetningen på stedet. Det legges til rette for verdiskaping og livskvalitet gjennom friluftsliv og bruk av naturen, og å utnytte infrastruktur som allerede er etablert.

Bevaringsprogrammet for verdensarven – Røros bergstad og Cirkumferensen

I 2010 ble de omkringliggende områdene rundt Røros bergstad, den såkalte Cirkumferensen, skrevet inn på UNESCOs verdensarvliste. I den forbindelse ble Femundshytten utpekt som et kjerneområde i verdensarvområdet. Målet med Riksantikvarens bevaringsprogram er å utvikle de norske verdensarvstedene til gode eksempel på den beste forvaltningen av natur- og kulturminner i Norge. Målene er best mulig tilstand, best mulig forvaltning, best mulig formell beskyttelse.

Vurdering:

Planforslaget forholder seg til de mål og føringer som legges i bevaringsprogrammet, og legger opp til en utvikling innenfor området som ivaretas kulturminneverdiene og kulturmiljøet på stedet. Planen sikrer en formell beskyttelse, og samtidig en fremtidig forvaltning av området, som er avgjørende for at det ikke skal gro igjen. Turismen på stedet bidrar til formidling av historien rundt hvordan driften ved Røros kobberverk hadde ringvirkninger i hele regionen, og langt utenfor Røros sine grenser.

3.2. Regionale planer

Forvaltningsplan for verdensarven Røros bergstad og cirkumferensen 2019 – 2023

Forvaltningsplanen er 2.generasjons forvaltningsplan for verdensarven Røros bergstad og Cirkumferensen, og følger opp Regional plan for Røros Bergstad og Cirkumferensen (2011) . Forvaltningsplanen er et viktig arbeidsverktøy for både verdensarvrådet og kommunene i arbeidet med å ta vare på de unike verdiene som verdensarven Røros bergstad og Cirkumferensen representerer. Planen viser hvordan verdensarven er basis for næringsliv, kulturaktiviteter og ideell virksomhet, og trekker frem mangfoldet og tverrfagligheten i arbeidet med verdensarven, og peker samtidig på aktuelle utfordringer og påvirkningsfaktorer. Planen gjør en oppsummering av tilstand og utvikling for de ulike områdene. Planen peker på at bygningene ved Femundshytten er godt vedlikeholdt. Utfordringene knytter seg til gjengroing av smeltehytteområdet og gardstufte, og fraflytting fra stedet pekes på som en av de store risikofaktorene.

Vurdering:

Reguleringsplanen følger opp de mål som er satt i forvaltningsplan for verdensarven gjennom å legge til rette for en tilpasset utvikling av området.

Regional plan for vern og bruk av kulturminner og kulturmiljøer : Kulturminner for Hedmarks framtid (fra 2005)

Viktige kulturminner og kulturmiljøer er en umistelig del av våre omgivelser og utgjør en viktig ressurs i den regionale utviklingen. Bærekraftig bruk av kulturminnene kan være en vesentlig kilde til verdiskaping, både gjennom å berike våre omgivelser og våre liv, gjennom ulike former for næringsutvikling med utgangspunkt i kulturminnene, og gjennom ringvirkninger av disse. Fylkesplanen har som hovedmål å fremme attraktive lokalsamfunn og nærmiljøer som skaper identitet, bo-, utdannings- og etableringslyst.

Vurdering:

Reguleringsplanen følger opp intensjonene i fylkesplanen, og legger til rette for næringsutvikling på kulturmiljøets prinsipper, og formidling og tilgjengeliggjøring av kulturarven.

Regional plan for vannforvaltning i de norske delene av vannregion Västerhavet (2016 – 2021)

Planen presenterer hvordan vi ønsker å forvalte vannmiljøet og vannressursene i de norske delene av vannregion Västerhavet i et langsiktig perspektiv, slik at vi oppfyller målet om god økologisk og kjemisk tilstand i tråd med vannforskriften.

Vurdering:

Reguleringsplanen følger opp de mål som er lagt i regional plan for vannforvaltning.

3.3. Kommunale planer og føringer

Kommuneplanens samfunnsdel 2018 – 2029

Planen peker på flere satsningsområder for å sikre utvikling og vekst i kommunen; verdiskaping, folkehelse, befolkning, nærmiljø, natur - og kulturarv. Et delmål er blant annet å sikre et bærekraftig reiseliv gjennom aktører som legger kulturarv til grunn for opplevelsesbasert verdiskaping, samt å legge til rette for verdiskaping og næringsutvikling i og rundt verneområdene.

Vurdering:

Reguleringsplanen følger opp de mål som er satt i kommuneplanens samfunnsdel ved å legge til rette for utvikling av reiseliv basert på kulturarven i kommunen. De tiltak planen legger opp til er vurdert opp mot/tilpasset hensynet til kulturmiljøet. Planen har fokus på bærekraftig utvikling av Femundshytten.

Kommunedelplan for kulturminner og kulturmiljø 2021 – 2035 (2021)

Hovedformålet med kommunedelplan for kulturminner og kulturmiljø er å øke kunnskapen om lokale kulturminner, og gi et godt grunnlag for en helhetlig framtidig kulturminneforvaltning. I kulturminneplanen har kommune prioritert et utvalg kulturminner. Flere objekter i tilknytning til Femundshytten er trukket frem som viktige. Kulturminner og kulturmiljøer som er trukket fram i planen skal håndteres med bevissthet i kommunens planlegging og saksbehandling. For områder prioritert i forvaltningsplan for verdensarvområdet understreker planen: «Karakteristiske trekk i kulturlandskapet, som topografi, veifar, bruer, landskapsrom, vegetasjon, steingjerder ol skal så lang som mulig ivaretas».

Vurdering:

Reguleringsplanen forholder seg til de føringer som er lagt i kulturminneplanen. Gjennom planen er karakteristiske trekk i landskapet rundt gardstunet ved Femundshytten søkt ivaretatt. I planen legges det stor vekt på godt bygningsvern, og tufter som viser f.eks tirdligere bygninger eller steingjerder er ivaretatt.

4. PLANPROSESS OG MEDVIRKNING

4.1. Planoppstart

Oppstartsmøtet med Engerdal kommune ble gjennomført 02.05.2019. Oppstart av reguleringsplan og fredningssak for Femundshytten ble varslet påfølgende i brev datert 08.07.2019.

4.2. Vurdering av forskrift om konsekvensutredninger

I henhold til planinitiativet er forslagstillers/konsulent klar over problemstillingene, og vil innrette prosjektet etter dette. Med den forutsetningen mener kommunen at det ikke er krav om konsekvensutredning. De analyser og vurderinger som skal gjøres i planarbeidet vil være tilstrekkelig for å belyse konsekvensene av planforslaget.

4.3. Kunngjøring av igangsatt planarbeid

De krav som følger plan- og bygningsloven vedrørende kunngjøringer og varsling er fulgt. Varsel om oppstart av reguleringsplanarbeid ble sendt til offentlige instanser, grunneiere og naboer i brev datert 08.07.2019. Oppstart av planarbeidet ble kunngjort i Østlendingen 10.07.2019, samt på kommunens og Feste Nordøst sine nettsider.

Frist for innspill ble satt til 26.08.2019. Totalt er det mottatt 7 merknader, hvorav 5 fra offentlige instanser, og to fra private.

4.4. Sammendrag av forhåndsuttalelser med forslagsstillers kommentar

Oppsummering av uttalelser	Foreslagsstillers kommentar
<p>1. NVE 16.08.19</p> <p>Plan- og bygningsloven og byggteknisk forskrift (TEK17) setter tydelige krav til sikkerhet mot flom, erosjon og skred ved planlegging og utbygging. Hensynet til flom må ses i sammenheng med lokal overvannshåndtering. Hensynet til klimaendringer skal vurderes. Tiltak knyttet til vassdrag og grunnvann kan utløse konsesjonsplikt etter vannressursloven. Planen må ta hensyn til anlegg som er planlagt eller har konsesjon etter energi- og vassdragslovgivningen.</p> <p>Det henvises til aktuelle veiledere og verktøy på NVE`hjemmesider.</p>	<p><i>Innspillet tas til etterretning.</i></p> <p>Det er utarbeidet en ROS- analyse hvor naturfare er vurdert. Overvannshåndtering er vurdert i planforslaget iht veileder fra NVE (2023). Aktuell klimafremskrivninger innarbeides i vurderingen.</p>

<p><u>2. Statskog 23.08.19</u></p> <p>Planområdet består i hovedsak av privateiendommer ved Femundshytten, samt noen arealer med statsallmenning. Planområdet berører også Fæmund reinbeitedistrikt. Statskog oversendte derfor saken til Engerdal fjellstyre og Fæmund sijte for uttalelse. Engerdal fjellstyre poengterer at friluftslivets interesser må hensyntas i det videre arbeidet, samt at grunneiere og andre berørte tas med i dialog gjennom prosessen.</p> <p>Statskog støtter uttalelsen fra Engerdal fjellstyre. Fæmund sijte kom ikke med tilbakemelding på henvendelsen.</p>	<p><i>Innspillet tas til etterretning</i></p> <p>Hensynet til friluftslivet er vurdert. Det legges til rette for utøvelse av friluftsliv innenfor planområdet. Eget område er avsatt til bål plass/gapahuk etc. Strandsonen er ikke berørt annet enn ved småbåthavn. Formålet med planen er blant annet å legge til rette for overnatting for folk som ønsker å benytte naturområdet. Dette gir gode muligheter for informasjon og veiledning knyttet til bruk av naturen og hensynet til sårbare interesser.</p> <p>Fæmund sijte kom med egen uttalelse nr. 7.</p> <p>Det ble gjennomført et medvirkningsmøte underveis i planprosessen hvor naboer og berørte parter ble invitert. Møtet ble avholdt på Femundshytten, med mulighet for å delta digitalt.</p>
<p><u>3. Fylkesmannen i Innlandet 26.08.2019</u></p> <p>Planområdet omfatter registrert regionalt viktig naturtype i området, med rødlistearter innenfor området. Fylkesmannen forventer at hensynet til naturmangfoldet ivaretas i planforslaget, og minner om at planforslaget må vurdere virkninger for naturmangfold, jf. §§ 8 – 12 i naturmangfoldloven.</p> <p>Femunden er registrert som viktig friluftsområde. Tilrettelegging for friluftaktivitet, organisert og uorganisert, er et viktig tema å få med i planarbeidet.</p> <p>Planområdet berører arealer med tamreindrift. Det er derfor innhentet høringsuttalelse fra reindrifftsforvaltningen som ligger til Fylkesmannen i Trøndelag. Det henvises til informasjon i reindriffts arealbruk i området på kilden.nibio.no og fylkesmannen hjemmesider. Det er positivt at planarbeidet skal sikre forutsigbarhet for berørte parter, bl.a. med hensyn til bosetting og næringsdrift. Fylkesmannen er generelt skeptisk til etablering av fritidsbebyggelse og økt aktivitet/ferdsel som kan påvirke reindriften negativt. Det forventes at man vurderer mulige konsekvenser for reindriften, og at evt. ulemper minimeres i størst mulig grad.</p>	<p><i>Innspillet tas til etterretning</i></p> <p>Hensynt til viktig naturtype og sårbare arter er ivaretatt.</p> <p>Planområdet er begrenset slik at den kun omfatter de mest sentrale områdene rundt dagens gårdstun. Det legges ikke opp til utbygging i de mest sårbare delene av skrotemarka, hvor de mest utsatte rødlisteartene også finnes.</p> <p>Vurdering jf. §§ 8 – 12 i naturmangfoldloven kap. 7.</p> <p>Det legges til rette for bål plasser, benker og område med gapahuk.</p> <p>Konsekvenser for reindriften er vurdert. Planforslaget er utarbeidet for å minimere negative konsekvenser, avbøtende tiltak er omtalt.</p> <p>ROS- analyse ligger som vedlegg 1.</p>

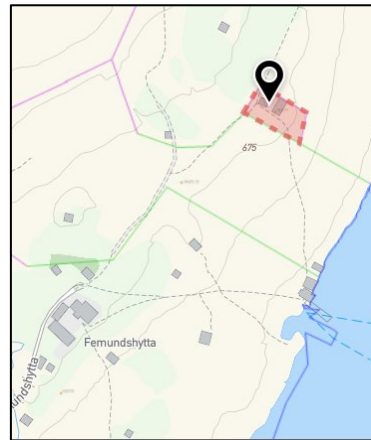
<p>Det skal utarbeides en ROS- analyse, jfr. plan- og bygningsloven §§ 3-1 og 4-3. Vurderingene skal omfatte klimatilpasning og konsekvenser av klimaendringer.</p> <p>Status på veien fram til Femundshytten er uklar for Fylkesmannen. Det bes om at planforslaget redegjør for tidligere godkjenninger i forhold til etablering av veien.</p>	<p>Utvidet formannskap i Engerdal kommune vedtok 11.02.1994 å gi tillatelse til anlegging av landbruksvei mellom Jonasvollen og Femundshytten. Vedtaket ble påklaget av Fylkesmannen i Hedmark ved brev 09.03.1994. Den 08.04.1994 traff utvidet formannskap vedtak om å opprettholde tillatelsen fra 11.02.1994. Klagen fra Fylkesmannen i Hedmark ble oversent Kommunaldepartementet ved brev av 19.04.1994 for behandling. Klagen ble videre sendt Miljøverndepartementet for vurdering av de planrettslige delene av klagen. I brev av 25.10.94 informerer kommunal- og arbeidsdepartementet om at klagen ikke tas til følge, og at det ikke er grunnlag for å omgjøre kommunens vedtak om å tillate bygging av landbruksveien.</p> <p>Det ble videre søkt om tilskudd til etablering av veien, og etableringen ble finansiert med kombinasjon av BU- midler, midler fra Engerdal kommune, Engerdal fjellstyre i tillegg til egenandel.</p> <p>Veien er i dag stengt med bom, og er ikke åpen for allmenn ferdsel. Styrer på Femundshytten administrere bommen.</p>
<p><u>4. Sametinget 20.10.2019</u></p> <p>Sametingets befarng ble gjennomført 26.09.2019. Det ble ikke påvist noen automatisk freda samiske kulturminner innenfor planområdet. Sametinget har derfor ingen spesielle kulturminnefaglige merknader til reguleringsplanen. Vi minner fortsatt om den generelle aktsomhetsplikten. Denne bør nevnes i reguleringsbestemmelsene.</p>	<p><i>Innspillet tas til etterretning</i></p>
<p><u>5. Hedmark fylkeskommune 30.08.19</u></p> <p>Det forutsettes at planarbeidet skjer iht. overordnet lov- og planverk og i god dialog med kommunen og øvrige berørte parter.</p> <p>Kulturminnene som relaterer seg til verdensarven er kartlagt av Hedmark fylkeskommune i forkant av fredningssaken. Ved utløpet av Hyttbekken er det sandstrand, og her regnes potensialet for så stort at det er nødvendig med en befarng for å oppfylle undersøkelsesplikten.</p>	<p><i>Innspillet tas til orientering</i></p> <p>Utløpet av Hyttbekken berørers ikke av planområdet.</p>

6. Eva og Thorstein Rødaasen Strand, 19.07.19

Eiere av hytteeiendommen gnr/bnr. 163/11
Unsgardbu.

Det er ønske om å bore etter vann på eiendommen, og sette opp et lite brønnhus over borehullet. Det stilles spørsmål om reguleringen og fredningen av området kan få negative innvirkning på muligheten til dette. I hytta er det i kun vann inn i hytta om sommeren. Det er ønske om skriftlig tillatelse til boring etter vann, slik at dette kan igangsettes når det er ønskelig.

Innspillet tas til orientering

Gnr/bnr. 163/11.

Eiendommen ligger ikke innenfor planområdet, og vil ikke bli påvirket av reguleringsplanen. For avklaring av boring kan Engerdal kommune kontaktes.

7. Fæmunden sijte, 26.08.2019

Områdene ved Femundshytten er av vesentlig betydning for reindriften i Fæmund sijte. Det gjelder både i forhold til beitebruk og beitekvalitet. Imidlertid har bruken av området blitt noe redusert som følge av de driftsforstyrrelser som følger av at veien til Femundshytten blir vinterbrøytet.

Utbygging av nye utleiehytter og andre bygninger og anlegg for Femundshytten er en utvikling som kan være negativt for vår bruk av området. Fæmunden sijte vil med bakgrunn i det kreve at det blir utarbeidet en konsekvensutredning som peker på virkningene dette vil ha for reindriften.

Innspillet tas til etterretning

Reindriftenes interesser i området er beskrevet og vurdert. Hensyn til reindrift er hensyntatt bla. gjennom en innskrenkning av planområdet, og et moderat utbyggingsomfang. Vinterbrøyting av veien er helt nødvendig for at det skal være bosetning på Femundshytten. Turistsesongen er i hovedsak juni til september. Trafikkmengden er lav i reinbeiteperioden som er 15.november - 30.april. Det er tatt utgangspunkt i Statens veivesens veileder for konsekvensutredning (2021) for verdisetting og vurdering av konsekvensene for reindriften.

4.5. Medvirkning og prosessarbeid

I løpet av planprosessen har det vært en kontinuerlig dialog med offentlige myndigheter, og da særlig Innlandet fylkeskommune ved kulturminneavdelingen. Det har vært felles befaringer og avklaringsmøter på teams/telefon.

17.08.2023 ble det gjennomført et medvirkningsmøte hvor grunneiere og berørte parter ble invitert. Møtet var på Femundshytten med muligheter for å delta på teams. Det var ti deltakere på møtet totalt, grunneiere og naboer, representant for Fæmund sijte, Engerdal kommune og konsulent. Statskog kunne ikke delta, men fikk i likhet med deltakerne, oppsummering av møtet tilsendt i etterkant.

Det ble gjort rede for planprosessen så langt, og forslag til reguleringsplan slik den forelå på det tidspunktet. Innspillene til planen kan oppsummeres i to punkter:

- Det er viktig å beholde turisme og reiselivsnæringen i området. Når det gjelder reiselivsvirksomheten konsentrere den seg om sommeren.
- Nødvendige hensyn til reindrifta må tas

22.05.24 Ble det gjennomført med konsultasjonsmøte med Fæmund sijte på Røros. Her ble revidert planforslag presentert, og aktuelle problemstillinger og mulige avbøtende tiltak diskutert.

5. BESKRIVELSE AV PLANFORSLAGET

5.1. Plankartet

Planområdet er på totalt 43,3 daa. I tillegg til reguleringsplanforsmål, omfatter det hensynssoner og bestemmelseområder. På plankartet er et kartutsnitt (kartutsnitt 1) som viser seks tufter innenfor planområdet som skal hensyntas.

5.2. Oversikt over reguleringsformål, hensynssoner og bestemmelseområder

	Areal (daa)
§12-5. Nr. 1 - Bebyggelse og anlegg	
1171 - Utleiehytter (5)	1,7
1589 - Uthus/naust/badehus (2)	1,3
1800 - Kombinert bebyggelse og anleggsformål (2)	1,0
Sum areal denne kategori:	4,0
§12-5. Nr. 2 - Samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur	Areal (daa)
2011 - Kjøreveg (2)	0,5
2019 - Annen veggrunn - grøntareal (7)	0,2
2080 - Parkering (3)	0,5
2142 - Avløpsnett (1)	0,2
Sum areal denne kategori:	1,4
§12-5. Nr. 3 - Grønnstruktur	Areal (daa)
3031 - Turveg (5)	0,4
3060 - Vegetasjonsskjerm (2)	0,2
Sum areal denne kategori:	0,5
§12-5. Nr. 5 - Landbruks-, natur- og friluftformål samt reindrift	Areal (daa)
5100 - LNFR areal for nødvendige tiltak for landbruk og reindrift og gårdstilknyttet næringsvirksomhet basert på gårdens ressursgrunnlag (9)	33,8
Sum areal denne kategori:	33,8
§12-5. Nr. 6 - Bruk og vern av sjø og vassdrag med tilhørende strandsone	Areal (daa)
6001 - Bruk og vern av sjø og vassdrag med tilhørende strandsone	2,3
6220 - Havneområde i sjø	1,3
Sum areal denne kategori:	3,7
Totalt alle kategorier:	43,4

Hensynssoner	
§12-6 - Hensynssoner	Areal (daa)
320- Flomfare	25,4
570 - Bevaring kulturmiljø (3)	43,3
Sum areal denne kategori:	68,8
Totalt alle kategorier:	68,8

Bestemmelsesområder	
§12-7 - Bestemmelseområder	Areal (daa)
4 - Funksjons- og kvalitetskrav til bygninger_ anlegg og utearealer (2)	1,1
Sum areal denne kategori:	1,1
Totalt alle kategorier:	1,1

5.3. Planforslagets hovedgrep

Ønske om utvikling, hensyn til kulturminner, og hensyn til reindrift, er interesser som kan være motsetningsfylte. For å finne en løsning som ivaretar de ulike interessene er følgende hovedgrep tatt i planforslaget:

- Ingen utflytende arealbruk: konsentrere fremtidig utbygging til gardstunet og bebygde arealer med mål om å få utviklingen bort fra kjerneområder for fredningen, og bidra til at aktivitet/ferdsel i området konsentrerer seg rundt tunet, og etablerte utfartsårer.
- Ny bolig og garasje underordnes eksisterende bebyggelse. Fokus på byggeskikk.
- Moderat til liten økning med 3 nye utleiehytter. Tilrettelegging for fleksibel bruk av bolighusene.
- Samkjøring av reguleringsbestemmelser og fredningsbestemmelser.
- Vekt på tilpasninger til eksisterende bebyggelse og landskapet på stedet, noe som fordrer fleksibilitet i planen. Endelig avklaring av detaljer tas i den enkelte byggesak/søknad om tiltak, hvor god dialog mellom søker, kommune og fylkeskommune, samt god rådgivning er viktig.

5.3.1. Utforming av bestemmelser, bruk av hensynssoner

Ett av formålene med reguleringsplanarbeidet er å samkjøre bestemmelser for reguleringsplan og fredning av området. For dette formålet er det benyttet hensynssone kulturmiljø H570. Bestemmelsene til hensynssonen er utarbeidet i samarbeid med kulturminnemyndigheten i Innlandet fylkeskommune.

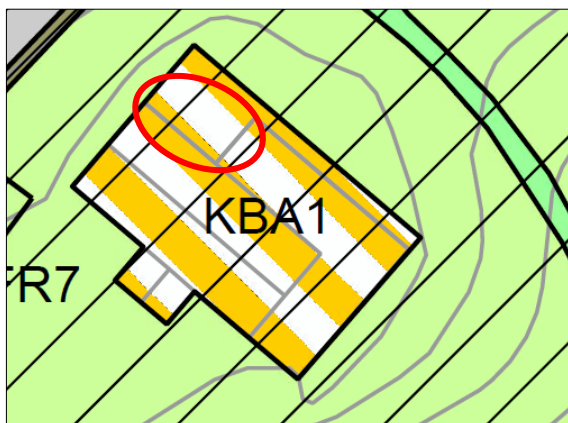
Det er tre hensynssoner i reguleringsplanen. H570_1 dekker hele området som skal fredes etter kml§ 19 (kulturmiljøfredning), mens H570_2 og 3 dekker tre enkeltbygg som skal fredes etter kml §15.

Bestemmelser til hensynsonene er løftet opp som kap. 3 i bestemmelsene, etter fellesbestemmelsene. Dette for å synliggjøre at disse er førende for bruken av området. Av de byggene som ikke har egen hensynssone er det skilt mellom bygg som har særlig høy kulturminneverdi og bygg med mindre vesentlig kulturminneverdi. Bygningsnummerene er tatt inn i bestemmelsene. Innenfor planområdet er det enkelte tufter som også bør sikres. Disse er merket på eget kartutsnitt på plankartet, og tilknyttet egen bestemmelse.

Fredningen innebærer at det må søkes om tillatelse til tiltak etter kulturminneloven, i tillegg til plan og bygningsloven. For å tydeliggjøre dette er forholdet til kulturminneloven løftet frem som egen bestemmelse 1.3. På grunn av samordningen med regulering og fredning er noen av bestemmelsene beskrivende i formen.

5.3.2. Boligbebyggelse- kombinerte formål sikrer fleksibilitet

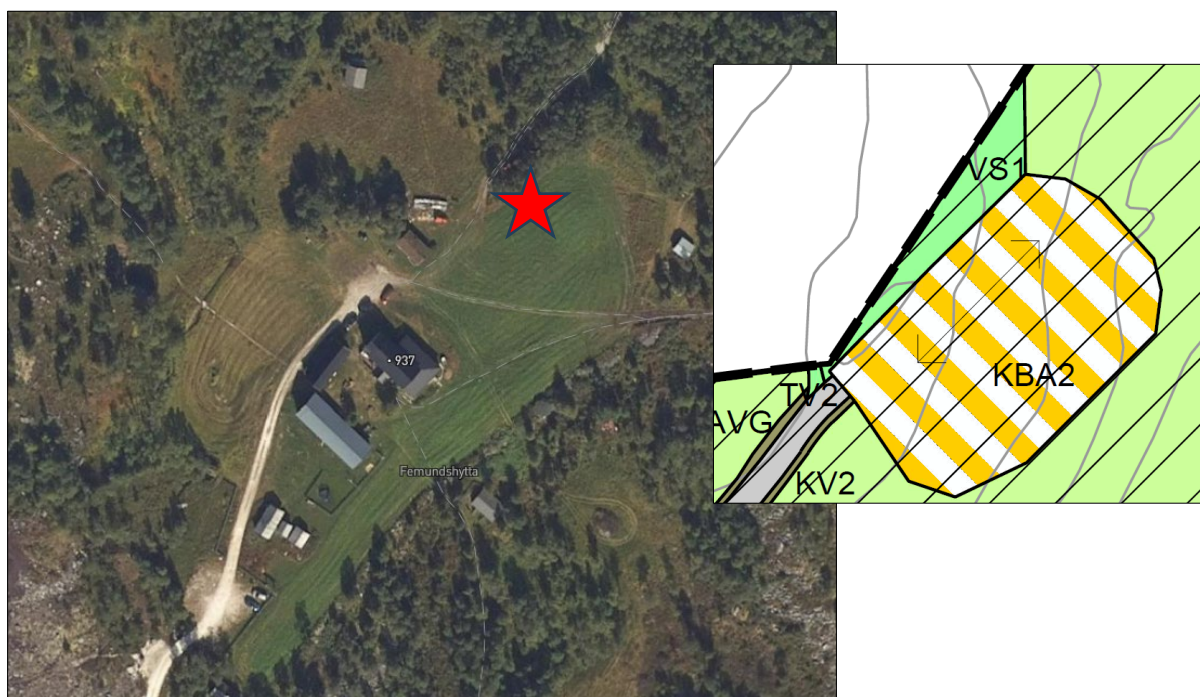
Hovedhuset på gården er gitt et kombinert bygge- og anleggsformål (KBA1) : bolig/overnatting/bevertning. I tillegg til bolig og bevertning, vil bygget kunne benyttes til overnatting, om dette blir aktuelt. I planforslaget gis det mulighet for forlengelse av dagens påbygg slik at det muliggjør utvidelse av kjøkkenet i 1. etasje. Tilpasning til eksisterende bygningsmasse og byggeskikk sikres gjennom bestemmelser.

Figur 32: Plassering av nytt påbygg er markert med rød ring, påbygget skal utformes som en forlengelse av eksisterende servicebygg.

Det legges videre til rette for bygging av en bolig (KBA2) nord for dagens gardstun, på deler av det som i dag er dyrka mark. Det er avsatt et område på 0,7 daa nord for gardstunet til formålet, hvor en endelig plassering fastsettes i byggesøknad. Dette for å sikre best mulig landskapstilpasning med bakgrunn i byggets endelige volum/form. Det er imidlertid lagt en ønsket møneretning i reguleringsplanen.

Boligen er plassert her med bakgrunn i en samlet vurdering av den visuelle påvirkningen på gardstunet, nærheten til dagens tun - og garasjemuligheter, adkomst, og muligheten for å utnytte etablert infrastruktur. Sistnevnte er særlig viktig da grunnforholdene flere steder i området innebærer svært store terrenginnrep for å kunne etablere VA-anlegg etc. Boligen er trukket bort fra hovedområdene for fredningen (smeltehytteplassen) sør-vest for planområdet, slik at den ikke påvirker dette området negativt i særlig grad.

Figur 33: Ny bolig er plassert i ytterkant av dyrka mark. Skogen i bakkant mellom denne og turveien er regulert til vegetasjonssjerm (VS1). Dagens turvei er gitt formålet turvei og benevnet TV2 i plankartet.

Det er viktig at den nye boligen underordner seg hovedhuset og gardstunet. Det er benyttet en arbeids- 3D modell til å beregne kotehøyde for byggegrunn og mønehøyde. Beliggenheten til hovedhuset er brukt som utgangspunkt for plassering av den nye boligen. Minimumskote for hovedhuset på tunet er kote 676,5 m.o.h. Med en mønehøyde på 8,2 m blir kotehøyden for mønet 684,7 m.o.h. Anbefalt byggekote for ny bolig er 676 m.o.h. Med en maksimal mønehøyde på 7,5 m, er maksimal kotehøyde for mønet 683,5 m.o.h, det vil si 1,2 m lavere enn hovedhuset. Bakgrunnen for anbefalt byggekote er å minimalisere behovet for oppfylling fremfor boligen ut mot dyrka mark. Terrenginngrep for å sikre byggeflate vil i stedet komme i bakkant mot vegetasjonsskjermen VS2, og slik sett bli mindre synlig i landskapet.

For å vise boligens synlighet i landskapet er det valgt å bruke foto og utsnitt fra arbeids- 3D fra området som på en god måte viser dagens bebyggelse og vegetasjon (fig. 34 - 37).

I bakkant av boligtomten er det regulert inn en vegetasjonsskjerm (VS1). Formålet er å ivareta dagens bjørkeskog som bakgrunn /siluett bak boligen, og som skjerm mot tur – og traktorstien som går videre nordover. Eksisterende tur/traktorvei nordover fra tunet er planlagt brukt som adkomstvei til boligen, før den videreføres som turvei, som i dag.

Figur 34: Bildet er tatt fra smeltehytteområdet og slagghaugene som er kjerneområdet i fredningen. Boligen vil komme i området som er pekt på med rød pil. Mønet på taket vil komme 1,2 meter lavere i terrenget enn hovedhuset, som vi ser i bildet. Vegetasjonen mellom boligen og turveien er regulert til vegetasjonsskjerm, og skal ivaretas bl.a av hensyn til synlighet. Som en ser vil bygget i liten grad bli synlig fra dette området.

(Foto: A.Ø. Ryen/Feste Nordøst as)

Figur 35: Bildet er tatt fra vestsiden av turveien som går nordover fra Femundshytten. Vegetasjonen i bildet vil ivaretas gjennom bestemmelser knyttet til VS1, og vil sikre god skjerming av boligen som er planlagt på dyrkamarka på østsiden (baksiden av vegetasjonen), og gi boligen en vegetasjonskledd siluett når den ses fra sjøsiden.

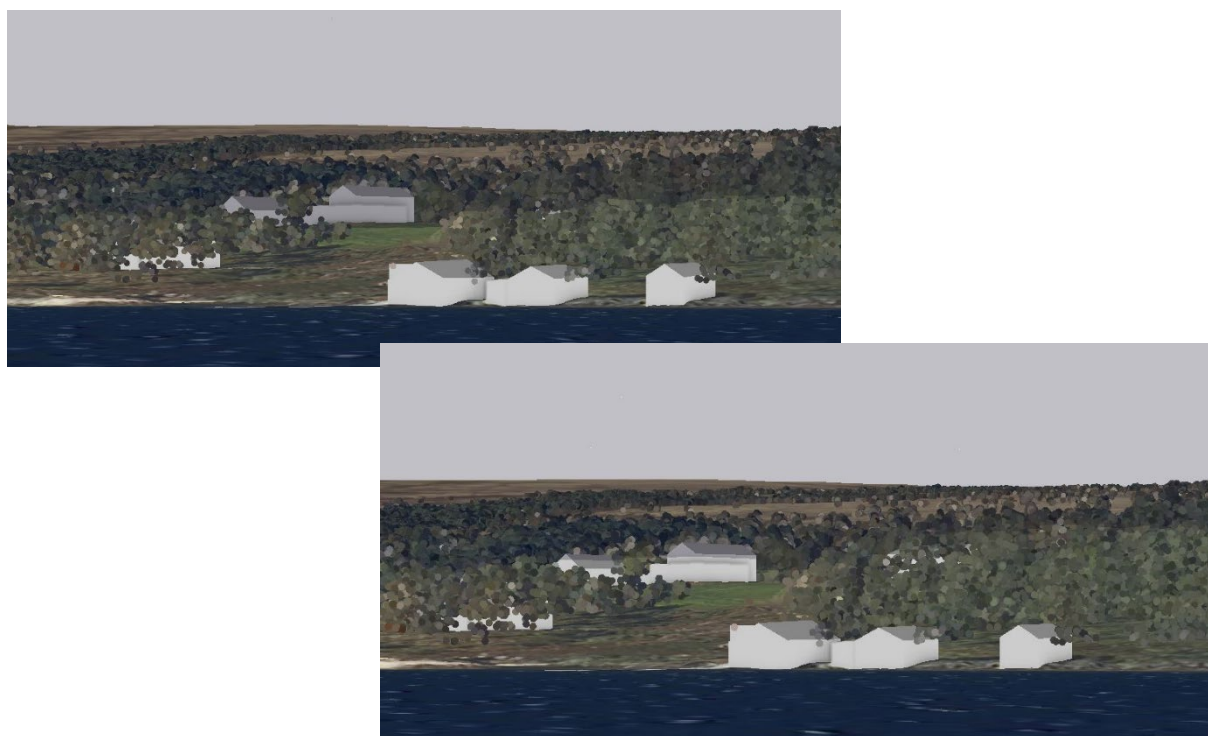
(Foto: A.Ø. Ryen/Feste Nordøst as).

Figur 36: Bildet er tatt fra anløpet til Fæmund II. Boligen vil komme i området som er pekt på med rød pil. Fra denne vinkelen vil huset bli helt skjult bak vegetasjon. For området som tillates utbygd med utleiehytter med benevnelsen UTL5 er det satt bestemmelser til bevaring av eksisterende vegetasjon for å ivareta skjermingen (Foto: A.Ø. Ryen/Feste Nordøst as).

Figur 37: Utsnitt fra arbeidsmodellen i 3D som er benyttet til å beregne plassering og høyder for den nye boligen. Øverste utsnitt viser eksisterende situasjon sett fra sjøen. Bygg er kun vist med volum og form. I nederste utsnitt er den nye boligen tatt inn med de rammer som er lagt i reguleringsplanbestemmelsene. Bygget kan så vidt skimtes gjennom vegetasjonen. Når det gjelder synlighet er det viktig å merke seg at dagens hovedhus er relativt dominerende i kulturmiljøet. I tillegg til at ny bolig har maksimal mønehøyde 1,2 meter lavere enn hovedhuset, er det knyttet bestemmelser til utforming som sikrer at ny bolig underordner seg eksisterende tun (Foto:A.Ø. Ryen/Feste Nordøst as).

Det er satt krav til utforming og materialbruk. Det understrekes at endelig utforming og landskapstilpasning, for å sikre kulturmiljøet, gjøres i byggesak.

Det tillates ikke bygging av garasje på tomten, dette av hensyn til omfanget av bygningsmassen her. Det er derfor viktig at boligen ligger relativt nært område for ny garasje. Boligen er gitt et blandet formål slik at den kan benyttes til overnatting.

5.3.3. Garasje

Garasje kan bygges innenfor bestemmelsesområde #1. Dette ligger innenfor LNFR- formålet. Det er ikke garasje på gården i dag, men det er ønskelig for å kunne ivareta redskaper og kjøretøyer. Bestemmelsesområdet er romslig for å sikre fleksibilitet ved endelig plassering. Dette skal fastsettes i byggesøknad, og vil være avhengig av volum/form. Det ligger imidlertid et ønsket møneretning på området.

Figur 38: Utsnitt av plankartet viser området rundt parkeringsplassen ved gardstunet, hvor det tillates ny garasje. I dette området ligger også to utleiehytter (UTL). VS2 er vegetasjonsskjerm.

I dette området ligger i dag også en utleiehytte (UTL3). Det er et ønske å kunne flytte denne, enten innenfor bestemmelsesområdet, eller til område regulert til utleiehytter (UTL5). Plassering ved flytting må fastsettes i søknad om byggetillatelse.

Garasjen er plassert i tilknytning til dagens private parkeringsplass, nært gardstunet og relativt nært den nye boligtomten. Arealet og bestemmelsene er romslige slik at garasjen skal kunne utformes slik at den tilfredsstiller dagens - og fremtidige behov. Arealet hvor garasjen kan plasseres er relativt flatt, noe som minimaliserer nødvendige terrengingrep, og skjæringer og fyllinger.

I bestemmelsene er det lagt vekt på god estetisk tilpasning med utgangspunkt i det eldre uthuset og fjøset på tunet. Disse er benyttet som eksempler når det gjelder materialbruk, detaljer og fargebruk. Dette får at garasjen skal kunne fremstå som en naturlig fortsettelse/forlengelse av tunet. Vegetasjonen innenfor bestemmelsesområde #1 ønskes bevart, og er regulert til vegetasjonsskjerm (vist som VS2 i fig. 38).

Figur 39: Bildet viser foreslått plassering av ny garasje (markert med rød ring) sett fra adkomsten til Femundshytten. Eksisterende uthusbygg på tunet er utgangspunkt for utforming av bestemmelsene knyttet til bygningsutforming (Foto: G. Ryen/Feste Nordøst as).

5.3.4. Utleiehytter

Eksisterende og nye utleiehytter fordeler seg på 5 områder med benevnelsen UTL 1 – 5. I tillegg er en av de eldre hyttene regulert til LNFR- formål (LNFR9). Plasseringen er valgt med bakgrunn i eksisterende hytter, tilgjengelighet til infrastruktur, synlighet og attraktivitet.

UTL1 – eksisterende hytte med utedo. Hytta ligger nær hyttbekken med dårlige grunnforhold. Det åpnes for å flytte hytte mot parkeringsplassen for å sikre gode grunnforhold. Hytta tillates bygget på med 15 m².

UTL2 – eksisterende hytte. Her tillates kun vedlikehold og mindre tilpasninger til formålet. Dette av hensyn til de to stabburene som ligger ved bua (LNFR5) – disse har høy kulturminneverdi, og skal fredes som enkeltobjekt.

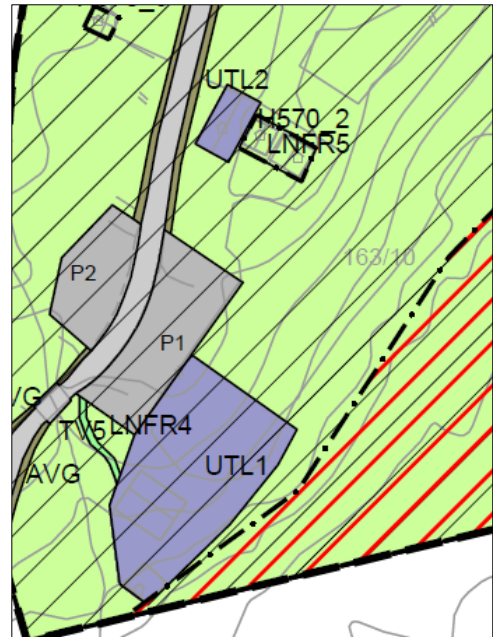
UTL3- omtalt i avsnitt 5.2.3 garasje og vist i fig. 38. Hytta har en ugunstig plassering. Det åpnes for å flytte hytta til UTL 5.

UTL4 – er den gamle sommerstua og har høy kulturminneverdi som en del av den eldre bebyggelsen. Hytta er vist i fig. 38. Her tillates kun vedlikehold og mindre tilpasninger til formålet av hensyn til dette.

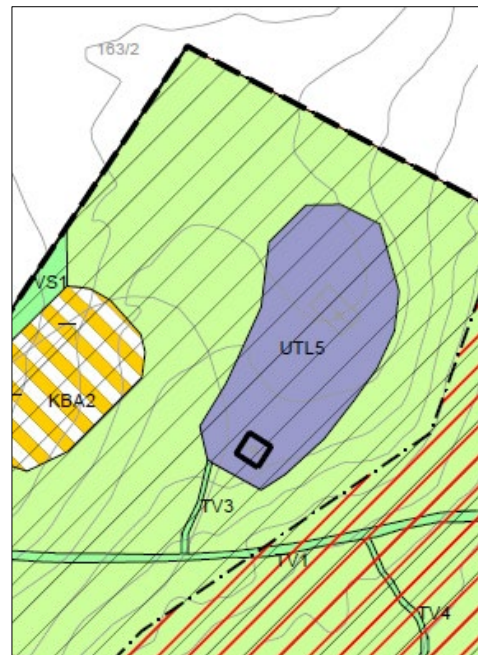
UTL5 – innenfor området ligger en eksisterende hytte. Innenfor området tillates det etablert inntil 3 nye hytter på inntil 40 m². Hyttene er tenkt konsentrert, og med et uttykk i tråd med eksisterende hytte. Hyttene er beregnet som 4 – mannshytter, som tilsvarer 12 nye sengeplasser. Endelig plassering av hyttene skal fastsettes i en situasjonsplan ved første søknad tiltak innenfor området. Innenfor området tillates etablert bål plass med benker. Plassering fastsettes i situasjonsplan.

Det tillates det etablert vann og avløp, forutsatt godkjent VA-plan. Dette er de eneste hyttene dette tillates for , da de kan kobles til det eksisterende VA-anlegget. Eksisterende hytte tillates utvidet for å kunne romme en ny funksjon (bad/toalett).

Innen området UTL5 ligger en eldre løe. Denne er regulert med juridisk linje – kulturminner som skal bevares. Løa tillates flyttet innad i området, eventuelt til LNFR- områder, dersom dette er formålstjenlig. Ny plassering av løa fastsettes i søknad om byggetillatelse for UTL5.

Figur 40: utsnitt fra plankartet viser utleiehyttene med benevnelse UTL1 og UTL2.

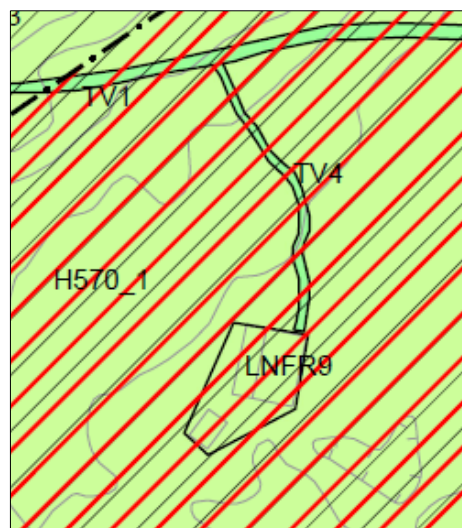

Figur 41: utsnitt fra plankartet viser område for utleiehytter med benevnelse UTL5.

Figur 42: området hvor det tillates utvidelse av eksisterende, samt bygging av tre nye utleiehytter. Bestemmelser ivaretar hensynet til kulturmiljø og landskap. I området står i dag en eldre løe, denne kan flyttes, men må ivaretas. Ny plassering skal avklares med kulturminnemyndigheten. (Foto: Feste Nordøst as).

LNFR9 – området omfatter eksisterende eldre utleiehytte og utedo. Bruken videreføres som i dag. Her tillates kun vedlikehold. Hytta ligger innenfor aktsomhetsområde flom. Hytta er ikke gitt et bebyggelse og anleggsformål (UTL) slik de andre eksisterende hyttene er, da den reelle flomfaren ikke er avklart.

Figur 43: utsnitt fra plankartet som viser LNFR9, samt turvei TV4 til området.

5.3.5. Brygge, naust og småbåtanlegg/småbåthavn

Eksisterende brygge hvor M/S Fæmund II har anløp, samt småbåthavna er regulert til havneområde i sjø (HOS1). Innenfor området tillates tilpasning og utvidelse av eksisterende anlegg både brygga og småbåtanlegget.

Ved brygga er det regulert to naustmiljøer. Området UNB1 er eksisterende naustmiljø med tre naust. Innenfor området tillates nødvendig vedlikehold og istandsetting. Naustene tillates flyttet for å sikre mot naturskade (isgang).

Nytt naustområde ligger i tilknytning til dagens småbåthavn, og har fått benevnelsen UNB2. Naustene skal benyttes til lagring av båt - og fiskeutstyr.

Bygging av naustene er viktig tiltak for å sikre utstyr, samt at en vil unngå utstyr og båter liggende på land rundt brygga. Det er knyttet bestemmelser til den estetiske utformingen, og landskapstilpasningen i området, og det er lagt vekt på å sikre sammenheng og helhet mellom de etablerte og det nye naustområdet. To av naustene kan være inntil 30m², mens ett av naustene kan være inntil 50m². Dette er ca. 15m² mindre enn det største av de eksisterende naustene. Ved søknad om tiltak skal plassering og utforming av alle tre naustene fastsettes i en situasjonsplan.

Figur 44: utsnitt fra plankartet som viser foreslått regulering for naust og bryggeområdet. Eksisterende naust har benevnelsen UNB1, mens nytt naustområde har benevnelsen UNB2. HOS1 omfatter småbåthavn og brygga, mens resterende arealer i Femunden er regulert til bruk og vern av sjø og vassdrag med tilhørende standsone (BSV1).

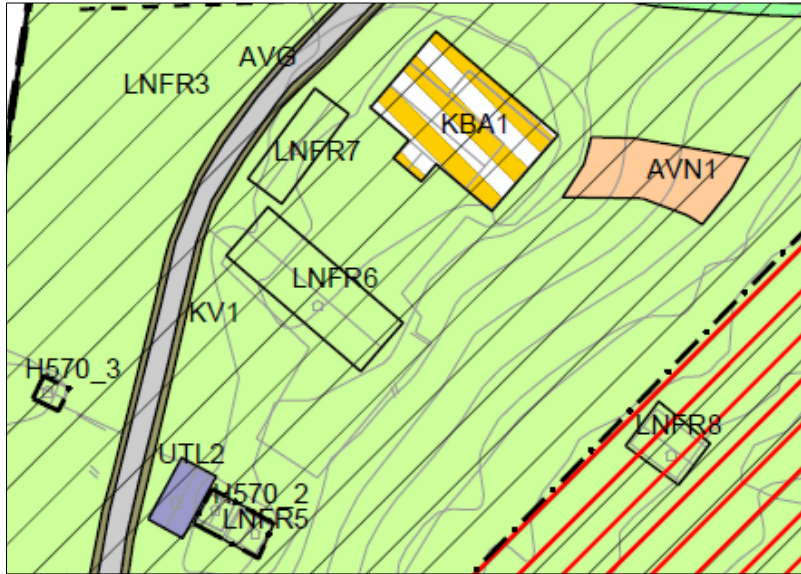
5.3.6. LNFR-områder

Øvrige bygg og arealer tilknyttet tunet/landbrukseiendomme er gitt egne LNFR- formål. LNFR5-8 er eksisterende bygg som tidligere har fylt ulike formål i tilknytning til gardsdriften. LNFR9 er eldre utleiehytte som ligger innenfor aktsomhetsområde flom. I dag benyttes flere av disse også i forbindelse med reiseliv- og turistvirksomheten. For å sikre fremtidige muligheter for bruk av byggene er denne presisert i bestemmelsene. Dette er eldre bygg med høy kulturhistorisk verdi, og hvor tiltak må skje med nøysomhet. Dette er understreket i bestemmelsene.

Innenfor LNFR- områdene tillates tradisjonelt jord- og skogbruk. Flatehogst tillates ikke. Bygninger iht. formålet kan tillates etter søknad.

Figur 45: utsnitt fra plankartet som viser LNFR5 – 8 som er eksisterende bygg på Femundshytten. LNFR5 er to stabbur som også har hensynssone H570_2. Stabburene er fredet. LNFR9 er eldre utleiehytte som ligger innenfor aktsomhetsområde flom, og er omtalt under kapittel 5.3.4.

5.4. Infrastruktur

5.4.1. Vei og parkering

Eksisterende adkomstvei til Femundshytten (KV1) er regulert i henhold til dagens status. Adkomstvei til ny bolig er regulert med den bredde på inntil 4m (KV2). Annet vegareal er avsatt til terrengutslag, grøfter og snøopplag etc. Det er regulert inn tre parkeringsplasser, som alle er eksisterende. P1 og P2 lengre sør for tunet, mens P3 er parkeringen i tilknytning til gardstunet.

5.4.2. Vann og avløp

Det skal utformes detaljplaner for tekniske anlegg i tråd med gjeldende overordnede føringer. Det er knyttet rekkefølgebestemmelse til etablering av nødvendig infrastruktur før det gis brukstillatelse på kårboligen. Det åpnes for å legge inn vann og avløp i utleiehytter innenfor området UTL5, da dette er nært eksisterende avløpsanlegg, og det vil være mulig med tilkobling. Det kreves VA- plan for dette.

Eksisterende vannkilder ligger utenfor planområdet. Disse sikres gjennom sikringsoner for drikkevannskilder igjennom kommuneplanens arealdel. Det er innarbeidet i bestemmelse 2.10 om tekniske anlegg, at drikkevannsanlegg skal etableres iht. drikkevannsforskriften, og at anlegg skal registreres hos Mattilsynet.

5.4.3. Interne veier

Det er regulert inn to turveier (TV1 og TV2). Dette er eksisterende ferdselsleder gjennom området. TV1 går nordover fra tunet mot jord, og skogsområder, mens TV2 går fra gardstunet og med mot bryggeområdet. Motorisert ferdsel tillates i forbindelse med frakt av utstyr og materiell, og i forbindelse med drift av jord/skog. Oppgradering med grusing og grøfting tillates. TV3-5 er etablerte turveier til utleiehytter.

5.4.4. Friluftsliv

Naturen og landskapet rundt Femundshytten er karrig, og strandsonen og kulturmiljøet er sårbart. Det er i dag tilrettelagt med gapahuk og bål plass ved kaiområdet. Dette området er gitt en bestemmelsesområde #2. Innenfor området er det tillatt å etablere nytt/eller istandsette eksisterende anlegg. Dette for å trekke friluftaktivitet til dette området, og unngå unødig bruk av strandsonen eller sårbare områder rundt. Det er i tillegg tillatt med bål plass innenfor UTL5. Det legges også vekt på at det skal legges til rette for tilgjengelighet for alle.

5.4.5. Hensynssone flom

Innenfor områdene som omfattes av aktsomhetssone flom jf. nve.no er det lagt hensynssone H320_1 flomfare. Til hensynssonen er det knyttet følgende bestemmelse:

Faresone flom H320_1 angir arealer som vil være utsatt for flom i Femund jf. NVE sitt aktsomhetskart for flom. Tiltak innenfor sikkerhetsklasse F2 eller F3 tillates ikke innenfor aktsomhetsområdet.

Av ny bebyggelse legges det til rette for bygging av naust innenfor hensynssonen. Naust tilhører sikkerhetsklasse F1. Innenfor hensynssonen ligger en eksisterende utleiehytte. Denne er regulert med LNFR-formål, ikke som utleiehytte slik de andre hyttene er.

6. Virkninger av planen

6.1. Bosetning, næring og formidling av kulturhistorie

Mulighet for to boliger på stedet sikrer en kontinuitet i bosetningen. Et kombinert formål på boligene sikrer en fleksibilitet i bruken av byggene, for å ta høyde for varierende behov og muligheter over tid. Mulighet for garasje, påbygg på hovedhus og flere naust er viktige tilpasninger for å dekke behov i dag. Skal det være attraktivt å bo videre er det nødvendig å kunne utvikle reiselivsvirksomheten videre. Fordelt på de nye hyttene vil det til sammen kunne være 12 overnattingsplasser, innenfor to eksisterende hytter kan de bli 4 ekstra sengeplasser ved mindre utbygg. Planen sikrer at eksisterende hus tilknyttet tunet både kan benyttes til landbruksformål og reiselivsformål.

For å sikre videre bosetning på Femundshytten er det viktig at det går an å leve av driften på stedet. Dette nødvendiggjør muligheter for utvikling. Fast bosetning på garden er nødvendig for å sikre kulturminneverdiene i form av stående bygninger som holdes ved like, pleie av kulturlandskapet og skjøtsel for å hindre gjengroing og ødeleggelse av tufter, slagghauger og det helhetlige kulturmiljøet. Dette vil også bidra til å ivareta regionalt viktig naturmangfold.

6.2. Kulturmiljø og kulturminner

Hensynet til kulturmiljø og kulturminner har vært førende for planarbeidet. Femundshytten ligger i sin helhet som kjerneområde i UNESCOs verdensarvområde Røros Bergstad og cirkumferens.

Kjerneområdet for fredningen rundt smeltehytteplassen er ikke berørt av planen, og påvirkes heller ikke visuelt av de planlagte tiltakene. J. f. *Forvaltningsplan for verdensarven Røros bergstad og cirkumferens 2019 – 2023* (fig. 11) er de to største utfordringene/risikoene for kulturminneverdiene er identifisert som gjengroing og fraflytting. Bosetning og drift på stedet er helt avgjørende for å sikre god skjøtsel og bevaring av bygningsmassen. Tilrettelegging kan bety økt ferdsel i området, også i de sårbare slagghaugområdet og lekbyn. Her skisserer *Besøksstrategi Femundsmarka nasjonalpark og tilgrensende landskapsvernområder* (2021) gode avbøtende tiltak knyttet til kanalisering av ferdsel, informasjon og styrke samarbeidet mellom aktørene i området.

6.3. Landbruk

Planlagt utbygging legger beslag på ca. 1,2 daa dyrka mark, noe som gir negative konsekvenser for landbruket. Både formål til bolig (0.7 daa) og garasje (0.8 daa) er lagt på dyrka mark. Særlig for garasjen vil deler av dyrkamarka innenfor bestemmelsesområde #1 videreføres som dyrka mark slik at det reelle beslaget av dyrka mark vil bli lavere. En totalvurdering av ulike konsekvenser, og avveining mellom disse, er bakgrunnen for foreslått plassering av byggeområder:

- Det er vanskelig byggegrunn med mye stor stein flere steder i planområdet/området.
- Grunnarbeid og infrastruktur vil gi store inngrep som ikke er ønskelig i et så sårbart kulturmiljø.

- Det er også lagt til grunn at fremtidig livsgrunnlag på Femundshytten vil basere seg på reiseliv og turisme, ikke tradisjonell landbruksdrift. Og at dette vil være en nøkkel til å vedlikeholde og utnytte den dyrka marka som blir igjen, og vedlikeholde kulturlandskapet.

Bruk av uthus/fjøsbygg til landbruksformål er sikret gjennom bestemmelser, og det vil være mulig å sette opp bygg i tråd med formålet innenfor områder regulert til LNFR.

6.4. Vurdering av konsekvenser for reindrift

Ved vurdering av planforslagets konsekvenser for reindrifta er det tatt utgangspunkt i Statens vegvesens veileder V712 for konsekvensanalyser (2021) kap. 6 ikke-prissatte konsekvenser. Konsekvens framkommer ved sammenstilling av verdi og påvirkning. Dette vurderes opp mot referansealternativet som er alternativ 0, altså situasjonen som oppstår hvis tiltaket ikke gjennomføres. Utgangspunktet er dagens situasjon som er beskrevet i planbeskrivelsens kap. 2. Dersom det ikke legges til rette for videre bosetning, eller åpnes for muligheter for å videreutvikle nærings- og reiselivsgrunnlaget på Femundshytten, kan fraflytting og nedlegging av drift være en konsekvens.

Kunnskapsgrunnlag

Vurderingen av konsekvensene baserer seg på kunnskap om reindriftas bruk av området kartlagt og vist i NIBIO sin kartportal Kilden.no. I tillegg er *Distriktsplan for Fæmind sijte (2018 – 2022)* og *Sårbarhetskartlegging reindrift, Femundsmarka og Gutulia nasjonalpark med tilgrensende verneområder (2018)* benyttet. Det har i tillegg vært dialog med Femund Sijte i løpet av planprosessen. Informasjon gitt både skriftlig og muntlig fra sijte, om reinens bruk av området og aktuelle utfordringer, er innarbeidet i planmaterialet. Kunnskap om aktuelle problemstillinger og avbøtende tiltak/strategier er også hentet fra *Besøksstrategi Femundsmarka nasjonalpark og tilgrensende landskapsvernområder (2021)* da disse omfatter Femund sijte.

Verdi:

Jf. informasjon om bruken av området tilgjengeliggjort på kilden.nibio.no ligger planområdet innenfor et område som er registrert som tidlig vinterland (fig. 26). Bruken beskrives slik: *Tidlig benyttede og ofte lavere-liggende vinterbeiter, som regel mindre intenst brukte*. Planområdet kommer ikke i direkte berøring med flyttleier, gjerdar eller anlegg uten alternativ, og det er ikke kalvingsområde i nærheten (fig. 27).

Iht. V712 (2021) tabell 6-29 (fig.46) *verdikriterier for fagtema naturressurser* er planområdet vurdert å ha stor verdi for reindrifta jf. opplysninger fra Kilden.no. Planområdet omfatter ikke trekkleier eller anlegg, og er beite på tidligvinteren. Planområdet ligger imidlertid relativt nært trekkleier og senvinterbeiteland. En mulig trekklei krysser veien inn til Femundshytten ved Jonasvollen. Vinterbeiteområdene i området er begrenset i størrelse, og det er kjent utfordringer knyttet til ferdsel i beiteområder vinterstid. Reindrifta er avhengig av sammenhengende beiteområder, særlig for å kunne ivareta fleksibiliteten i forhold til å utnytte beiteområdene optimalt til enhver tid. I forbindelse med høring og offentlig ettersyn, og konsultasjonsmøte, opplyser Fæmunden sijte om at hele området må regnes som vinterbeite hele vinterhalvåret. Vinterbeitet er en minimumsfaktor, og bør derfor gis høyeste verdi. Med bakgrunn i tradisjonell- og erfaringsbasert kunnskap som er fremkommet gjennom høringen og den videre planprosessen, er verdien av området for reindrifta trukket mot *svært stor verdi*. Fæmund sijte anmerker også at det er trekkleier i tillegg til flyttleier forbi Femundshytten.

Regis- trerings- kategori	Del- kategori	Ubetyde- lig verdi	Noe verdi	Middels verdi	Stor verdi	Svært stor verdi
Reindrift	Flyttlei, trekk- lei og anlegg		Gjerder og anlegg ikke i bruk	Mindre brukte trekkleier Mindre viktige gjerder og anlegg	Alternative flyttleier Trekkleier Gjerder og anlegg med alternativ	Aktive flyttleier Gjerder og anlegg uten alternativ
	Beiteom- råder og kalvings- område			Mindre viktige beiteområder	Særlig viktige beiteområder	Kalvingsområder Beiteareal som er minimumsfaktor

Figur 46: Utdrag av tabell 6-29 verdikriterier for fagtema reindrift. Området vurderes å ha stor til svært stor verdi jf. denne tabellen (SVV veileder V712, 2021) .

Påvirkning:

Med påvirkning menes en vurdering av hvordan området påvirkes som følge av det aktuelle tiltaket. Påvirkning er et uttrykk for endringer som det aktuelle tiltaket vil medføre på et delområde. Skalaen går fra sterkt forringet til forringet, noe forringet, ubetydelig endring og forbedret.

Innholdet i reguleringsplanen er nærmere beskrevet i kap. 5, og kan kort oppsummeres slik:

- 1 ny bolig med tilhørende trafikk.
- maksimalt inntil 12 nye sengeplasser i fordelt på mindre utleiehytter og tilbygg på en eksisterende hytte.
- anslagsvis inntil 10 sengeplasser om hus benyttes til utleie.
- økt trafikk på adkomstvei til utleiehytter i hovedsesong fra juni til september.
- ingen ny infrastruktur utover vann og avløp.

Planområdet er innskrenket sammenlignet med området avsatt til næringsvirksomhet i kommuneplanens arealdel (fig.3), og utstrekning vist ved varsel om oppstart av planarbeid (fig. 4). Planområdet omfatter nå kun gardstunet på Femundshytten, og et mindre område rundt. Dette er områder som allerede er bebyggt og brukt i reiselivsvirksomhet. En videreutvikling som foreslått fører ikke til stengning av flyttlei, inngrep i kalvingsområder, eller avkjæring av beiteområder for fremtidig bruk.

Økt antall sengeplasser vil imidlertid kunne gi økt aktivitet på stedet. Noe av formålet med å innskrenke planområdet er å sikre at den økte aktiviteten forblir konsentrert rundt eksisterende bebyggelse, og at etablerte utfartssårer og tilrettelagte bålplasser benyttes. Arealplanen innebærer ikke etablering av ny arealkrevende infrastruktur som kan fungere som barrierer/hindringer for reinen. Eksisterende adkomstvei vil bli benyttet. Bruk av denne vil, som i dag, fortsatt være regulert med bom. Med en ny bolig og flere overnattingsplasser vil en måtte forvente noe mer trafikk.

Planen innebærer noe arealbeslag, men da dette er en fortetting knyttet til områder tett inntil gardstunet, vurderes det ikke å gi noe tap av beite av noen størrelse. En flyttlei ved Jonasvollen vil, som i dag, berøres av trafikk til Jonasvollen og Femundshytten. Planforslaget innebærer ikke stegning av trekkleien. Økt trafikk til Femundshytten som følge av planforslaget vil i hovedsak være i perioden juni til september, altså utenfor reinbeitesesong som er 15.november - 30.april.

Sammenlignet med dagens situasjon vurderes påvirkningen av reguleringsplanforslaget å være en ubetydelig endring.

Dersom årstidsbeitet endres i stor grad, eller reiselivsvirksomheten på vinterstid øker betraktelig i omfang, vil tiltakets påvirkning gå over i noe forringelse.

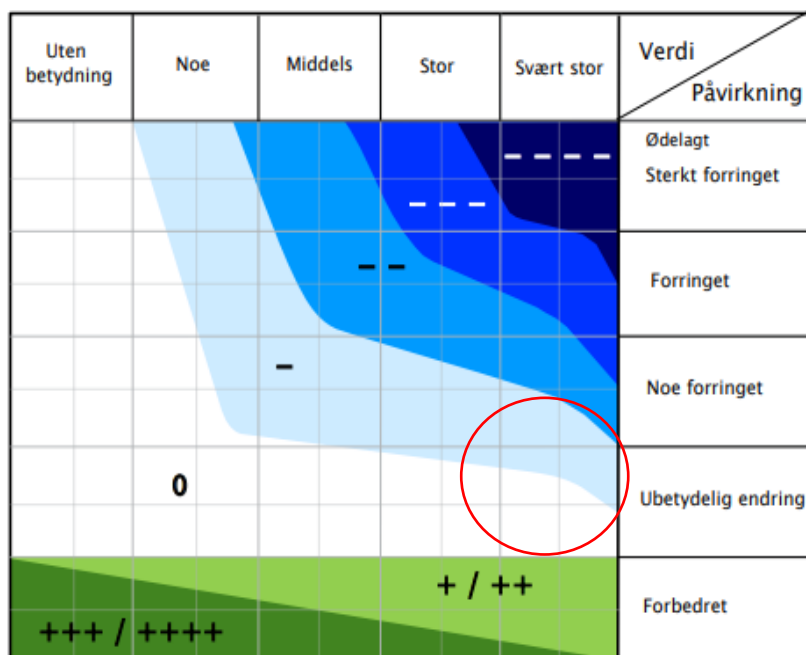
Tiltakets påvirkning	Reindrift
Ødelagt/sterkt forringet	Stenging av flyttlei. Inngrep i kalvingsområder som gjør disse ubrukelige. Inngrepet avskjærer eksisterende beiteområder for framtidig bruk.
Foringet	Mindre inngrep i kalvingsområder som tilnærmet kan brukes som før. Betydelig arealbeslag eller tap av beite. Sperring av trekklei med få alternativer trekkmuligheter.
Noe forringet	Arealbeslag eller tap av beite i noe omfang. Sperring av trekklei med flere alternativer trekkmuligheter.
Ubetydelig endring	Ingen eller minimal andel av beiteområde blir berørt.
Forbedret	Nye/tidligere beiteområder blir gjort mer tilgjengelig. Tidligere flyttlei og trekklei kan gjenåpnes.

Figur 47: Utdrag av tabell 6-31 veiledning for vurdering av påvirkning på tema reindrift (SVV veileder V712 , 2021).

Konsekvens: Konsekvens framkommer ved sammenstilling av verdi og påvirkning, og er en vurdering av om et definert tiltak vil medføre bedring eller forringelse i et område. Dette gjøres etter konsekvensvifta i figur 48. I denne matrisen utgjør verdiskalaen x-aksen, og vurdering av påvirkning finnes på y-aksen. Skalaen for konsekvens går fra 4 minus til 4 pluss. De negative konsekvensgradene er knyttet til en verdiforringelse av et delområde, mens de positive konsekvensgradene forutsetter en verdiøkning, etter at tiltaket er realisert.

Hovedsesong for reiselivet på Femundshytten, og reinbeitetiden i området, er ikke sammenfallende. Antall nye sengeplasser det legges til rette for er moderat. Planforslaget gir ikke tap av beite eller stegning av trekklei. Tiltettegging for bolig og utleiehytter kan gi økt menneskelig aktivitet i området. Trafikk fra kjøretøy og mennesker vil kunne gi negative konsekvenser, men i det omfanget som det legges til rette for på Femundshytten, vurderes det ikke å kunne fragmentere reinbeitedistriktet, som er en av de mest alvorlige truslene mot dagens reindrift.

Femund sijte er stort med mange ulike påvirkningsfaktorer. Dersom reindriften bruk av området og årstidsbeitet endres i stor grad, eller reiselivsvirksomheten på vinterstid øker i stort omfang, vil de negative konsekvensene av planforslaget kunne øke.

Figur 48 : Konsekvensvifte. Konsekvensen fremkommer ved å sammenholde grad av verdi i x-aksen og grad av påvirkning i y-aksen (SVV veileder V712 ,2021) .

Avbøtende tiltak

Reiselivsutvikling med bakgrunn i natur- og kulturessurser er aktuelt i flere områder rundt Femunden. De samlede konsekvensene for reindrifta er ikke bare avhenge av hva som skjer på Femundshytten, men den totale effekten av mange små inngrep og forstyrrende aktiviteter rundt omkring i reinbeitedistriktet og randsoneområdene. Tålegrensen for reinbeitedistriktet kan nås gjennom "bit-for-bit" inngrep.

Det er viktig at utviklingen det legges til rette for er balansert slik at de ulike (verne)interessene blir ivaretatt.

Femundshytten ligger i randsonen til Femund nasjonalpark som har som verneformål å *gi anledning til naturopplevelse gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv samtidig som kulturminner og reindriftinteresser skal ivaretas.*

Det ble i 2021 utarbeidet en besøksstrategi for nasjonalparken og verneområdene inntil. Besøksstrategien er en plan for hvordan forvaltningsmyndigheten vil gjennomføre besøksforvaltning for verneområdet. Besøksstrategien skal vise hvilke tiltak (informasjon, fysisk tilrettelegging, sonering, oppsyn etc.) som er nødvendige for å balansere verneverdier, besøkende og lokal verdiskaping slik at en oppnår størst mulig nytte for alle tre interesser. Dersom det er motstridende målsettinger mellom ivaretagelse av verneverdiene og lokal verdiskaping, skal ivaretagelse av verneverndiene tillegges størst vekt.

Med bakgrunn i vurderingen av verdi og konsekvens over, anses det ikke å være store motsetninger mellom reindrift, og foreslått bosetning og næringsutvikling på Femundshytten. Følgelig er det tilrådelig å gjennomføre reguleringsplanen som foreslått. I den forbindelse er det viktig å huske på at verdiene ved Femundshytten ikke bare er knyttet til reindriftas bruk av område, men også til bevaring av kulturmiljøet og kulturminnene, samt naturmangfoldet. Fraflytting og nedleggelse som følge av manglende livsgrunnlag på stedet vil kunne få store negative konsekvenser for disse verneverdiene. Dette er nærmere beskrevet i kap. 2.2. og 2.4.

Det anses derfor som mest nærliggende å trekke frem punkter i besøksstrategien som peker på tiltak og virkemidler for å sikre at reiselivsnæring på Femundshytten og reindrift kan utøves parallelt.

I besøksstrategien pekes det på at kalvingstiden og sen vinteren er de mest sårbare periodene for reindrifta. Vinterfriluftslivet representerer en vesentlig forstyrrelsesfaktor for rein. Aktuelle tiltak vil være å unngå for mye promotering av området vinterstid, fokus på informasjon om reindrift og sporløs ferdsel, og dialog med brukere. I motsetning til private hytter, vil Femundshytten kunne være en viktig og god arena for formidling av kunnskap om reindrifta, og de hensyn som må tas for å sikre næringen og andre verneverdier i området. I tillegg er det her mulig å styre bruken til deler av året.

Det vil også være mulig å følge opp de tre hovedstrategiene for å sikre god forvaltning av områdene:

- Kanalisering av ferdsel for å ivareta verneverdiene bl.a med tilrettelegging der det er nødvendig, omlegging av merkede stier utenom spesielt sensitive områder, utvikle eksisterende infrastruktur.
- Informasjon: Informasjon om verneområdene, verneverdiene, og nødvendige hensyn og aktuelle stier/ turmål, stedstilpasset informasjon både generell og temabasert, infopunkter på turisthyttene.
- Styrke samarbeidet med de ulike aktørene i området: samarbeide med ulike aktører for å spre kunnskap og informasjon om regelverk som for eksempel, båndtvangsbestemmelser, forsøpling, forbud mot sykling og bålbrenning etc.

7. Naturmangfoldloven §§ 8-12

Vurderinger etter naturmangfoldloven (nml.) §§ 8-12		
§ 8 Kunnskapsgrunnlaget		
1	<p>Hvilket naturmangfold påvirkes av planen?</p> <p><i>Naturmangfold: landskap, økosystemer, naturtyper, arter og geologiske forekomster. Legg til grunn eksisterende og tilgjengelig vitenskapelig kunnskap. Ta utgangspunkt i plan- eller tiltaksområdet, men husk at noen tiltak kan påvirke natur utenfor dette området.</i></p>	<p>Det er registrert den regionalt viktige naturtypen skrotemark innenfor planområdet. Skrotemark er en fellesbetegnelse på steder der den naturlige vegetasjonen er sterkt forstyrret eller ødelagt. Slagghaugene fra gruveindustrien, som en har på Femundshytten, er et typisk eksempel på dette. Selve slagghaugene og smeltehytteplassen, samt Hyttbekken, ligger utenfor planområdet.</p> <p>Det er registrert flere arter på <i>Norsk rødliste for arter</i> (rødlista) i og rundt planområdet. De fleste registreringene er av livskraftige arter, men enkelte truede arter finnes som kobbersaltlav og kobbergranittlav. Ved slagghaugene finnes også den sterkt truede arten slagggantlav.</p> <p>Av fugler er det registrert en rekke livskraftige arter, samt sårbare arter som Granmeis og Fiskemåke.</p> <p>1,5 km nordover ligger naturreservatet Flensmarka. På østsiden av den 2,7 km brede innsjøen Femunden ligger Femundslia landskapsverområde og Femundmarka nasjonalpark. Innenfor disse områder ligger områder med ulike viktige naturtyper. Det kan ikke ses at verneområdene vil påvirkes av tiltak som følge av reguleringsplanen.</p>
2	<p>Hvilken tilstand har naturmangfoldet?</p> <p><i>Påvirkningsfaktorer (finnes bl.a. i rødlistene). Er tilstanden stabil eller har arten/naturtypen positiv eller negativ utvikling?</i></p>	<p>Slagghaugene innebærer fortsatt forurensning av grunnen, noe bidrar til å ivareta den viktige naturtypen skrotemark, og artene som lever tilknyttet denne.</p> <p>Gjengroing kan være en negativ påvirkningsfaktor på arter som er knyttet til tungmetallforgiftet mark. Dette er pekt på som en av de største risikofaktorene for gruveområdene i cirkumferensen Jf. <i>Forvaltningsplan for verdensarven Røros Bergstad og Cirkumferensen 2019 – 2023</i>. Fraflytting og klimaendringene kan føre til økt gjengroingshastighet. Gjengroing kan holdes i sjakk ved god skjøtsel.</p>
3	<p>Hvilke effekter har planen for naturmangfoldet?</p>	<p>Plangrensen er lagt slik at den ikke berører kjerneområdet for smeltehyttevirksomheten og slagghaugene direkte. I planforslaget legges det opp til utbygging i nær tilknytning til gardstunet på</p>

	<p><i>Hvilke negative konsekvenser vil tiltaket få på naturmangfoldet? Vil tiltaket/inngrepet true forvaltningsmålene i §§ 4 og 5? Hvor alvorlige er konsekvensene?</i></p>	<p>Femundshytten, båtkaia og eksisterende utleieenheter. Dette kan indirekte få innvirkning på naturmangfoldet gjennom økt ferdsel og derigjennom slitasje på området. Samtidig legger planen til rette for fortsatt bosetting og næringsdrift på Femundshytten, som er avgjørende for å at kulturlandskapet og dyrka mark holdes i hevd, og skogen skjøttes.</p> <p>Planforslaget vurderes slik at den ikke legger opp til tiltak som får store/alvorlige negative konsekvenser for naturmangfoldet, og som truer forvaltningsmålene i §§4 og 5. Planforslaget legger til rette for videre bosetning på stedet, som er avgjørende for å sikre god skjøtsel og unngå gjengroing. Slik sett kan planen anses som et positivt grep for naturmangfoldet.</p>
<p>§ 9 Førre-var-prinsippet</p>		
<p>4</p>	<p>Foreligger det tilstrekkelig kunnskap?</p> <p><i>Om hvilket naturmangfold som kan bli påvirket av inngrepet, bruken mv.? Om hvilke virkninger inngrepet, bruken mv. kan ha på dette mangfoldet? Om hvilke andre forhold som kan påvirke naturmangfoldet (samlet belastning)? JA: førre-var-prinsippet får ikke anvendelse. NEI: ta sikte på å unngå mulig vesentlig skade. Hvor omfattende kan skadevirkningene bli? Hvor truet eller på annen måte verdifullt er naturmangfoldet som kan bli skadet? Er skaden varig eller forbigående?</i></p> <p><u>Ved stor sannsynlighet for vesentlig skade:</u> hensynet til natur tillegges like stor vekt som om kunnskapen om natur/påvirkning hadde vært synliggjort.</p> <p><u>Ved mindre sannsynlighet for vesentlig skade:</u> hensynet til natur tillegges vekt, men noe mindre vekt enn om kunnskapen hadde vært sannsynliggjort.</p>	<p>Området ble registrert og beskrevet i 2003, som en del av et kulturlandskapsprosjekt (Supplerende kartlegging av kulturbetinget biologisk mangfold i Hedmark).</p> <p>Den verdifulle naturtypen og artsmangfoldet i områder knytter seg til den tidligere gruvedrifta og til tungmelallforgiftet mark. Stor økning i turisme kan føre til slitasje på sårbare områder og arter. Samtidig er bosetting og næringsdrift på stedet avgjørende for å hindre gjengroing, som er en stor utfordring for skrotemark som naturtupe.</p> <p>Basert på pkt. 1-3 i §8, vurderes foreliggende kunnskap om naturmangfoldet og virkninger på naturmangfoldet som tilstrekkelig. Førre-var-prinsippet får dermed ikke anvendelse, jf. nml. §9.</p>
<p>§ 10 Økosystemtilnærming og samlet belastning</p>		
<p>5</p>	<p>Vurdering av andre forhold som påvirker naturmangfoldet.</p>	<p>Det er ikke kjent andre inngrep eller planer i området.</p>

	<p><i>Det konkrete tiltaket/inngrepet</i></p> <p><i>+</i></p> <p><i>Andre tilsvarende tiltak/inngrep</i></p> <p><i>+</i></p> <p><i>Andre typer tiltak/inngrep</i></p> <p><i>+</i></p> <p><i>Andre påvirkningsfaktorer</i></p> <p><i>= samlet belastning på naturmangfoldet.</i></p> <p><i>Gjelder både bakover i tid, samtidige påvirkninger og fremtidige påvirkninger.</i></p>	<p>Området skal fredes, dette kan gi økt besøk fra interesserte, noe som kan føre til slitasje/endret bruk i kjerneområdene for fredningen som er slagghaugene, smeltehytteområdet etc.</p> <p>Det aktuelle naturmangfoldet påvirkes ikke av andre tiltak/inngrep, men bruken av området kan endres som følge av fredning, jf. nml. § 10. Det er svært viktig at de i fredningen legges rammer for bruk, vedlikehold og skjøtsel av kjerneområdene, slik at naturmangfoldet ivaretas.</p>
<p>§§ 11-12 Kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver, og miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder</p>		
<p>6</p>		<p>Ikke aktuelt.</p>

8. Samfunnssikkerhet og risiko- og sårbarhets- analyse, jf. pbl. § 4.3

Det er utarbeidet en ROS- analyse for planarbeidet. Denne ligger som eget vedlegg 1. ROS- analysen er utarbeidet i.h.t Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) sin veileder «Samfunnssikkerhet i kommunens arealplanlegging, metode for risiko- og sårbarhetsanalyse i planleggingen» fra 2017. Risiko- og sårbarhetsanalysen avdekker ingen risiko- eller sårbarhetsforhold som gjør at reguleringsplanen ikke bør gjennomføres.